

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

1-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM. 357

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, május 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Krobotin a hadi titkokról.
- Fölmentett szocialista vezér.
- Hat mozi lesz Aradon.
- Mit szabad az aradi handléknak?
- Tízezer korona pörköltéség.
- Bemutatkozott az új gépüzemigazgató.
- Olcsóbb viteldijai!
- Kossuth Ferenc haldoklása.
- Szacharint csempésző gyár.
- Tarkaságok.

Az autobusz problémája.

Arad, május 8

Megint az autóbuszról van szó, arról a közlekedési eszközről, a mely a magyar szent korona országainak területén egyedül minálunk bonyolítja le a társaskocsi forgalmat. Ha az elsőség hire és a vállalkozás merészsége kárpótolhatná egy város anyagi veszteségeit, akkor az autóbuszra nem lehetne okunk panaszkodni. Nem kis dolog: a fővárosban, a melynek minden modern ujtásban elől kell járni, a melynek könnyebb pénze van, mint nekünk, hónapokon át tanácskoznak, tervezgetnek, számolnak, veszekednek, panamákat hangoztatnak és sürgős eljárást követelnek, külföldi és magyar gyárak egész sorával tárgyalnak és ajánlatoztatnak az autóbusz miatt. Mi pedig egy huszáros vágással elhatároztuk: autóbuszt csinálunk. Le Havre-ból idáig eljött a Westinghouse egy gépe; olyan, a minő addig

csak a párisi boulevardokon, vagy Berlinben, mint *Kraft-Omnibus* járt: meglátni és kétszáz ezer koronát megszavazni rá: olyan rövid időbe telt, a mennyi a városok életében csakugyan annyit jelent, mint a szerelmes szíveknél egy perc.

Mikor már megvolt az autóbusz-közlekedés, — akkor következett nálunk, a mi másutt az autóbusz létesítését megelőzi: a gondolkodás. Kevés úgy okozott annyi fejtörést, annyi disputát, sőt annyi komoly összekülönbözést a városházán, mint az autóbusz. És ha valaki azt kérdezi, hogy mit szerzett Arad az autóbusz-közlekedésen, azt lehetne felelni: „*Tapasztalatokat — más városok közlekedési programjához.*“

Az elmélet szerint az autóbusznak olcsóbbnak kellene lenni, mint az általában bevált, de ép azért sablonos közúti közlekedésnek. Hiányzik a befektetésnek két nagy tétele: a sín- és vezetékhalózat és a központi áramfejlesztő telep. Ezekről az autóbusznál nincsen szó; és ami helyette van: az aszfalt rongálása és az állandó gépjavítás, aligha tesz ki annyit, mint a villamos befektetéseinek kamata és törlesztése. Előnye a villamos közlekedés fölött, hogy egy vonalon sincs váltókhöz kötve, tehát fürgébb, gyorsabb, kényelmesebb amannál.

A valóság, legalább eddig, nem igazolta az elméletet, amire jellemző, hogy ma már nem az autóbuszt te-

kintik végső célnak, hanem a villamos vasutat. A merész ujtóból Arad is a megszokottnak, a bevált rendszernek követője akar lenni, főként azért, mert a villamos közlekedés olcsóbb, a publikum szemében pedig az olcsóság dönti el a benzín és az elektro-motor közötti harcot.

Ez is a fő. Az autóbusz-közlekedés úgy, ahogy ma van, drága. Aligha juthat eszébe valakinek, hogy visszaemlékezék rá: egy időben a lóvasut is hasonló áron cipelte a pasasérokat a vasúthoz és vissza. Csakhogy azóta ép azért lettek olcsóbbak a technika eszközei, mert az élet egyebekben drága és ha a polgártól mindenféle okon ma kétszer akkora községi adót szednek, mint annak idején, hát legalább olcsó és jó utcai közlekedést szerezzenek a számára.

Az autóbuszok új rezsimje alatt annak a kérdésnek kell eldőlnie: lehet-e olcsóbb a viteldij? Lehet-e csökkenteni a fentartási költségeket és lehet-e az utazások számát annyira szaporítani, hogy ez a kettő, leszállított tarifák mellett is, megóvja a vállalatot a veszteségtől? Legyünk még egyszer optimisták, ép úgy, mint a mikor az autóbusz-ügyre fölültünk, és bizzunk abban, hogy lehet. Az alacsonyabb viteldijakat meg kell kísérelni, hogy ezzel az autóbuszt jobban megszerettség, forgalmát növeljék. Ezt pedig nemcsak az üzleti szempont, nemcsak a város anyagi

Az indiai herceg.

Írta: Pakots József.

A Grand Hotel közös étkezőasztalánál új fűrdővendég jelent meg. Elegáns, atlétatermetű, napbarnított férfi, monoklival a szemén s a mutatóján hatalmas gyűrűvel, amelybe egy scarabeus volt befoglalva. A szmokingot szinte kifeszítették széles vállai s vakító plasztronjából nemesgyöngyök fénylettek ki.

Finom meghajlással köszönt mindenfelé s az asztalszomszédoknak bemutatkozott.

A név furesán hangzott s a table d'hotelnél hirtelen suttogva szállt tova a kíváncsi kérdés:

— Vajon ki lehet?

A maitre d'hotel odasugta az egyik vendégnek:

— Indiai herceg. Európai köruton van.

Minden érdeklődés egyszerre az új vendég felé fordult. Az indiai herceg a legkifogástalanabb udvariassággal fogadta az érdeklődést, nyugodtan evett, a szomszédai társalgásában egy-két szóval részt vett s ebéd végén kiment a hallba, hogy szivarját elszívja. Mialatt szivarozott, egy kis indiai boy állt mellette és tartotta a hamutartót.

Huszonnégy óra alatt a hotel valamennyi asszonya szerelmes volt az indiai hercegbe.

A herceg — a névjegyzékből meg lehetett állapítani, hogy legalább tíz neve volt — naiv örömmel fogadta az asszonyok hódolatát s minden égő pillantást hálás mosollyal viszonzott.

Olyan volt, mint egy nagy gyermek, aki boldog, hogy hizelegnek neki.

Azonnal szemmel láthatólag mégis egyetlen egy asszony érdekelte leginkább. Ha ez a nő rávetette álmatag tekintetét, az exotikus ember valósággal nyugtalan lett. Fekete szeme megnagyobbodott s a két szeme fehérje világitott, mint a tigrisé.

Az asszony, aki ilyen batással volt rá, maga is a rendkívüli lények közé tartozott. Mademoiselle Montaigne néven szerepelt s a raffinált művészetek kedvelője úgy ismerték, mint a legcsodálatosabb zeneművésznőt.

E lesimitott ébenhaju, hosszú nyaku, karcu, nádszálvékony leány olyan szerepet töltött be a zenében, mint Saharet a táncban. Valami szokatlan buja, tam-tamos, kaleti motívumu zenét komponált s e zenét maga játszotta el különös hangszereken, amelyek hasonlítottak azokhoz a zengő szerszámokhoz, aminket Tanit berkében a szent hetaerák pengettek.

E különös leány senkivel sem érintkezett a hotelben. Egy öreg nő volt a kísérete, egy hasonlóan vékony, de már összeszáradt mumia-nő, akinek barnasárga, fényesrancu arcából úgy izott ki a sötét, gyanakvó és kémlelő fekete szeme, mint valamely egyiptomi sziklasir öléből évezredek álmát alvó királyi rabszolga nő homlokszorítójának ékkövei. E kövek is régen ihatták a nap ragyogását, az élet szikrázó fényét, valamint, hogy a mumia-nő szemei-

ben is régen gyulhatott valamilyen megindult tiszta érzés tüze.

Exotikus volt ezek szerint a két nő is, ép úgy, mint a daliás, tigris-járású indiai herceg; oly természetesen következett el tehát az, hogy a legjobb barátjai lettek egymásnak.

Attól a pillanattól fogva, hogy az indiai herceg és Montaigne kisasszony megismerkedtek egymással, meghalt számukra mindenki más. Csak egymással foglalkoztak, egymás társaságára szorítottak. A table d'hotelből is kiváltak. Elkülönített asztalhoz ültek, külön kis terembe, amelynek üvegfalát virágos selyemfüggönyök fedték. A látszatot tökéletesen megóvta az öreg mumia-nő jelenléte. Mindenki érezte, hogy ahol ez a nő van, ott nem lehet veszély. Ott a legékvatoribb forrású szennvedélynek is az északi sark fagypontjára kell lehűlnie.

Pedig az emberek csalódtak. Az indiai herceg és a művésznő között a legkínzóbb szenvedély vihara dúlt. Halálosan egymásba szerettek. Az öreg mumia nő látta ezt, igyekezett is jól betölteni a viharágyu szerepét, de a török közmondás itt is bevált. Szerelmes asszonyra vigyázni nem lehet.

Nappal még ment valahogy az ellenőrködés, de éjszaka végképen csődöt mondott. Az öreg nő ópium-szívó volt s minden éjjel szobájába zárkózva élvezte a hetedik menyország gyönyörűségeit.

A szerelmesek pedig követték a jó példát. Ők a szerelem mérgét szívták, az esthajnali

érdeke kívánja. A mikor Arad elsőnek merte az autóbussz-közlekedést megvalósítani, ezzel akaratlanul is presztizs kérdést teremtett. Mindenki-nek, aki e város tekintélyére ad valamit, közre kell működni abban, hogy ez ujtás, a mi föllobbanásunknak szülte a korai csödhöz, vagy a biztos elsorvadáshoz ne jusson.

Krobotin a hadi titkokról.

(A magyar delegáció hadügyi vitája.)

Fővárosi tudósítónlól.

Budapest, május 8.

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt folytatta a hadügyi költségvetés tárgyalását. Kilenc órakor az albizottság által kiküldött ipari szakbizottság tartott ülést, amelyen ép úgy, mint az albizottság ülésén, a hadügyminiszter és a helyettese bizalmas felvilágosításokat adtak a delegátusoknak a hadsereg fontosabb és intímabb kérdéseiről. A bizalmas felvilágosításokat titkos aknak deklarálták és azokról nem is adtak ki jelentéseket. Az ipari szakbizottság ülésén nem volt érdektelen az előadónak az a vallomása, hogy a hadsereg ipari megrendelése a magyar ipar javára már nagyon közel járnak a kvóta-arányhoz.

(Milliók a löporból.)

A hadügyi albizottság ipari szakbizottságának az ülésén Serényi Béla gróf akadályoztatása miatt Molnár Viktor elnökölt. Kabós Ferenc előadó ismertette a közös hadsereg ipari szállításait.

— Sajnálattal kénytelen felemlíteni — ugymond — hogy a magyar delegáció álláspontja, mely szerint a közös hadsereg üzemében lévő gyárak munkabérei azon állam ipari kvótájába volnának beszámítandók, amelynek területén ezek az üzemek dolgoznak, ez ideig még nem juthatott érvényre, különösen azon okból, mert e tekintetben az osztrák delegáció mindenkor ellentétes határozatokat hoz. Javasolta, hogy a delegációnak 1913. évi december hó 13-án hozott határozata teljertalmilag újra elfogadásra ajánlatsék.

Darvai Fülöp, a tengerészeti ipari szállítások előadója hozzájárult Kabós javaslatához. Okolicsányi László azt kívánja, hogy a hadsereg szállítások és munkálatok megrendeléséről szóló javaslat elkészítettessék. Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter bizalmas természetű felvilágosítások kapcsán jelezte, hogy a magyar érdekeknek az ipari szállítások terén való érvényesítését minden eszközzel előmozdítja.

Szüllő Géza szólalt fel ezután. Új bevételi források teremtése szükséges, mert a katonai kiadások már-már a maximumot érik el.

— Új bevételi forrás lenne — mondotta — a löporgyártás ujjaszabályozása. Ma a löporgyártás egyedáruság, amely nemesak a hadsereg részére, de töltények, vadász-löszér és robbanó anyagok alakjában az adózó közönség részére is szállítja a löport. Körülbelül 9–10 milliónyi tiszta nyereséget jelent ez a hadi kincstár részére. Szükségesnek tartaná, ha ezt a jövedelmet a hadi kincstár beszolgáltatóna két állam pénzügyminisztereinek az illető állam kiadásainak fedezésére.

A bizottság Jarzebeczki László hadügyminiszteri osztályfőnök felvilágosításai után az előadók előterjesztéseit elfogadta.

(A hadügyminiszter bizalmas közlései.)

Krobotin hadügyminiszter válaszolt ezután az elhangzott felszólalásokra. Beszéde legnagyobb részét bizalmas felvilágosítás volt. A nyilvánosság számára mondott nyilatkozatnak a lényege ez:

— Az előadó pénzügyi fejtegetéseire — ugymond — nincs hozzászólni valója. Ami a póthiteleknek a jövőben való kiküszöbölését illeti, megjegyzi, hogy 1913-ban és 1914. első felében a legénységi élelem és a naturáliák a régi árakban vannak föléve. Ha nem vett volna igénybe póthitelet, túllépés történt volna. Korrektebbnek tartja a póthitelet, mint a túllépés utólagos megállapítását. Az 1914–15-iki költségvetésben magasabb árakat vett föl és ha csak katasztrófális események nem következnek be, a beállított összeg elegendő lesz. Bosznia és Hercegovina közgazdasági és általános katonai utjait e tudományok építik, de a kizárólag katonai célokra szolgáló utak költségeit a két államnak kell viselnie.

A hadügyminiszter ezután a möllersdorfi löszergyár tökéletesítéséről beszélt, majd megokolta azokat a tetteket, amelyek beállítását a hadi technika fejlődése tett szükségessé. Az

egyed szónokok kifogásaira válaszolva, Lovászy Márton észrevételeire megjegyzi, hogy ami a határerődítést illeti, arra a hadsereg úgy a délkeleti, mint az erdélyi határrészekeken kellő figyelmet fordít. Windischgrätz hercegnek azt válaszolja, hogy a hadvezetőség nem esinál külön politikát, hanem a közös kormányval együtt dolgozik. A hadsereg magasabb állásában a kellő stabilitás megvan, valótlan, hogy kitűnő tiszteket nyugdíjaztak volna. Végül a tisztek és a katonai tisztviselők helyzetének javításáról beszélt. A hadvezetőség feladatának tekinteti, hogy a katonai pályát anyagilag is vonzóvá tegye. Katonatisztekben tényleg hiány mutatkozik, de korántsem akkora, amint a hírek mondják. Elsősorban az alsóbrangu tisztek helyzetén kell segíteni.

(Tisza és Windischgrätz vitája.)

A hadügyminiszternek zárt ülésben adott bizalmas felvilágosításai után Tisza István gróf miniszterelnök szólalt fel.

— Windisch-Graetz herceg kifogásolta — ugymond — hogy a hadügyi költségeket zárt minisztertanácsban tárgyalják és hogy az esetleges nézeteltérések elvonatnak az alkotmányos tényezők beleszólása elől. Sok mindenre el volt készülve, csak arra nem, hogy egy magyar delegátus részéről ilyen vádban részesül, nemhogy helyeselnék, hogy a magyar kormány beleszólása van ezekbe a kérdésekbe.

Windischgrätz Lajos herceg félreértett szavait magyarázta meg. A minisztertanácsban azok a tényezők vitatták meg a véderő szükségleteit, akik előtt nem egy ízben pártpolitikai szempontok voltak irányadók. Ezt kifogásolta.

Tisza István gróf ismét felszólalt és rámutatott arra, hogy amíg alkotmányos élet van és kormányok intézik az állam sorsát, mindig az lesz a helyzet, hogy nagyobb kívánságokkal fognak előállni, mint a mennyit az összes tényezők helyesnek találnak. Hogy a hadsereg fejlesztésére mi fokozottabb gondot fordítunk, annak az az oka, hogy ezt hosszabb időn át elhanyagolták, amiért a felelősség legkevésbé se terheli őt.

Hadik János gróf: Lukácsot, aki az obsztrukciósította!

Tisza ezután kijelentette, hogy 6 már tizenkét évvel ezelőtt mindent elkövetett a létszámemelés érdekében és azóta is céltudatosan mindég a hadsereg fejlesztését tartja szem előtt.

Windischgrätz herceg újabb felszólalása után az 1914–1915. évi hadügyi költségvetést

csillaggal kiszöktek a hotelból, a hegyekbe másztak, sziklacsucok tetejéről a hold ezüstös esőjében áztak, vén tölgyek éjszakai meséjét hallgatták s kőcosan, föllombozva, édes bágyadsággal csak hajnal felé kerültek vissza az alvó emberek várába, a hotelba.

Az öreg mumia-nő nappal gyanakodva nézte a leánya boldog arcát:

— Te megcsalsz engem, Athenais sulyosan megcsalsz. Kiolvasom a szemedből, az arcodból. Felelj!

A leány nyugodtan állva a kémlő faggatózást.

— Mivel esalnám meg? Nem tudok róla. Az öreg mumia-nő konokul rázta a fejét: Ne tagadd! Szeretője vagy az indiai hercegnek!

A leány meg se rebbent a vádra. Finom, keskeny vállait összébb vonta és hallgatott.

— Ugy-e, ugye, az vagy? — rikácsolta a mumia-nő hangosan. Rettenetes! Hát ezért neveltelek fel ilyen csodaszépre, hogy akárkinek prédája légy! Királyoknak szántalak és te egy vad ember asszonya lettél.

A leány felmosolygott.

— Ó is királyi vér!

— Király? — csattant fel a mumia-nő vigyorgó hangja. — Szélhámos ez az ember! Szélhámos! Én mondom ezt!

Aznap éjjel fent a hegyek közt, egy sziklaorom tetején, ragyogó holdvilágban, ahol olyan lebegőnek tetszett minden, hogy még a legnehezebb téma is könnyűnek látszott, álmatag hangon duruzsolta Athenais a kedvese fülébe:

— Tudod-e, hogy az anyám meggyanusit téged.

— Ugyan! — mondta a férfi meglepetést áruva el. — És mivel, ha szabad tudnom?

— Hogy szélhámos vagy! Hogy sohse voltál indiai herceg. Azt mondja, hogy az ilyen eset mindennapos. Tele vannak az ujságok is velük.

A férfi nyersen felkacagott.

— Köszönöm. Ez nagyon kedves tőle. Egyébként bizonyos tekintetben igazat kell adnom neki.

— Miben? — kérdezte a leány és közelebb simult szerelmeséhez.

— Csakugyan sokszor olvas az ember ilyesféléről. Hanem te, te, ugy-e bizol bennem?

Forró szenvedélyességgel kérdezte ezt. A két erős kezével megfogta a leány vállát, kissé hátraszorította és úgy mélyesztette izzó, zaklató, kérdő pillantását a leány szemébe.

— Szeretlek... — felelte a leány és alélt gyönyörűséggel lehunyta a szemét. Az ernyős szempillái úgy borultak a szemhéjára, mint kitért feketeselymü legyezők.

A férfit nem elégitette ki a válasz. Ingerülten, dőlyfösen, parancsolóan kiáltott rá a leányra:

— Ne térj ki a válasz elől. Most nem azt kérdeztem, hogy szeretsz-e, hanem hogy bizol-e bennem? Elhiszed-e, hogy az vagyok, akinek mondom magam?

A leány még mindig álmittasan felelte:

— Nekem az vagy!

Ez a válasz végképen felbőszítette a férfit.

Vasmarkai úgy megszorították a leány törékény, finom vállait, hogy felsikoltott.

— Ki vagyok! Erre felelj! — ordította a férfi. — Herceg vagyok? Vagy szélhámos vagyok? Beszélj!

A leány csak most eszmélt fel arra, hogy a kérdés mennyire mélyen érinti a férfit. Sietve, engedelmesen, hízkelőn és rajongva suttozta:

— Herceg vagy! Király vagy! India legelső férfia vagy! Szívem istene vagy! Hiszek benned! Hiszek!

A férfi egyszerre vadul, gunyosan felkacagott:

— Tévedsz! — mondta kegyetlenül. — Én szélhámos vagyok!

Oly kemény határozottsággal, hideg cinizmussal mondta, hogy a leány arcán a rémület merev reflexe rajzolódott ki. De csak egy pillanatig tartott ez s aztán az előbbi rajongással folytatta:

— Bánom is én! Miattam lehetsz szélhámos is. Azért én csakugy szeretlek és ép úgy hiszek benned. Te nem ismered az asszonyt. Mi ha szeretünk, nem riadunk vissza semmitől. Ha holnap téged elfognának s valami főbenjáró bűnben vétkesnek találnának, én a börtönöd vasrácsos ablakához szoritanám az arcomat és úgy kiabálnám, sirnám be hozzád nagy szerelmemet...

Elhallgatott és gyönyörű fejét ráhajtotta a férfi vállára. A hold ezüst tányérja ott lebegett közvetlenül a fejük felett. Oly közel voltak az éghez, hogy szinte úgy tetszett, ha kinyújtják a kezüket, leszedhetik azt az ezüst edényt.

elfogadták. A miniszteri válaszok tárgyalása következett. Okolicsányi László és Miklós Odön felszólalásai után a miniszteri válaszokat tudomásul vették.

(Az ipari szállítások.)

A hadügyi albizottság ezután az ipari szakbizottságnak az albizottság ülését megelőzőleg hozott határozatait tárgyalta. Kabós Ferenc előadó ismertette a jelentéseket és a határozatokat; javasolta, hogy a tavalyi határozatokat tartsák fenn. Megállapítja, hogy a magyar ipar a hadsereg megrendeléseiben, Boszniát leszámítva, harminchat százalék erejéig részesedett. Chorin Ferenc hozzájárul ahhoz, hogy a tavalyi határozatot fenntartsák. A hadsereg ipari megrendeléseiből a száztizenhat millióból a magyarok quótaszerű részüket megkapták, másképp áll azonban a dolog a tengerészetnél. Itt csak huszonnégy százalék erejéig részesedett a magyar ipar. A károsodás tehát nyolc millió, a pólai arzenál építésénél hat millió. Erélyes intézkedést kér a hadügyminisztertől. Okolicsányi László, Hegedüs Loránd, Issekutz Győző után Krobotin hadügyminiszter válaszolt a felszólalásokra. Kijelentette, hogy az új katonai pörrendtartás 1914. július elején életbe lép.

(Tisztek és altisztek anyagi helyzete.)

A magyar delegáció délutáni folytatólagos ülésén Darvay Fülöp a tisztek anyagi helyzetével foglalkozik és kijelenti, hogy ha már a fizetésemelés a tiszteknél az anyagi helyzet miatt ki van zárva, szükségesnek tartaná, hogy kifejezetten szabályozzák a különböző illetményeket és járandóságokat, amelyek fizetési kétszámítéként járnak, mert ha ezeket pontosan megállapítanák, bizonyára javítanának a tisztek helyzetén.

Tamássy altábornagy, osztályfőnök köszönetét fejezi ki a jóakaratu indítványért, de kijelenti, hogy ezzel sokat nem segítenének. A magyar és a közös pénzügyminiszter minden tekintetben azon fáradozik, hogy lehetőleg segítsen a tisztek helyzetén.

(Kevés a magyar vezérkari tiszt.)

A delegáció folytatólagos ülésén Okolicsányi László előadó a vezérkari tisztek magyar nyelvtudásáról szóló statisztikát mutatta

Susogó tölgyek, komor fenyők között egymást átölelve mentek hajnal felé haza.

Két nap múlva nagy meglepetés érte a Grand Hotel vendégeit. Az indiai herceg titokban kifizette a szállodai számláját s mire a többi fürdővendég a reggelinél találkozott volna, elutazott.

Utazása meglepetés volt mindenkinek, de talán leginkább közvetlen társaságának, az öreg mumia-nőnek és leányának. A leány reggelizőasztalán egy zárt levél pihent, az indiai herceg írta. Montaigne kisasszony reszkető kézzel bontotta föl.

— Édes Athenaisom, — szólott a levél, — én csakugyan szélhámos vagyok. Hogy ezt igazoljam, az ön ékszer-készletéből elvittem emlékül egy gyöngysort, több drága karcsatját s egyéb nagyértékű holmiját. Menjen föl a szobájába s mindennek hült helyét leli. Lehet, hogy ez felháborítja, de emlékeztetem rá, hogy ön néhány nap előtt minő vallomást tett előttem. „Ha kiderülne rólad, hogy szélhámos vagy, — mondotta — ez nemcsak hogy nem ölné meg szerelmemet, de még erősítené, mert mi asszonyok annál makacsabbul szeretünk, minél lehetetlenebb az a szerelem.” Ezt mondta. Emlékezzék. Most pedig Isten önnel! Ha akarja, elfogathat! De ha ezt teszi, akkor ön lesz a nagyobbik szélhámos. Csókolja az ön — indiai hercege.

Aznapi délután Montaigne kisasszony kiment a tóra esónakázni. Egymagában volt. A tó közepén a csónak felborult. Montaigne kisasszony kiuszott a partra, — kitűnő uszó volt — de az ékszerai, a mint mondta, mind belevestek a tóba.

be. Négyszázkilencvenkilenc tiszt közül száznegyvennégy tökéletesen tud magyarul. Hosszabb vita indult meg az élelmezési cikkek olcsóbb beszerzése körül. Chorin Ferenc, Issekutz Győző, szintén azt kívánják, hogy olcsóbb legyen az élelmezés. A delegáció ezután megszavazta a hat és fél milliós póthitelet és tudomásul vette a hadügyminiszternek az ezrednyelvre vonatkozó válaszát.

Okolicsányi László azt indítványozza, hogy a nyolc évnél tovább szolgált altiszteknél, ha megtakarított pénzük van, a telepítési akcióknál a letelepedésnél bizonyos előnyöket nyújtsanak, mert ez az emberanyag rendkívül hasznossá válhatik a letelepedésnél.

Papp Géza báró szólal fel ezután, aki az eszmét rendkívül célszerűnek tartja és a maga részéről is azt hiszi, hogy ezekkel a tisztekkal rendkívül hasznos erőt nyerne a telepítési akció. A rendes és rendkívüli előirányzatot, a rendkívüli hiteletet és póthiteletet szavazta meg azután a bizottság s ezzel az ülés véget ért.

Fölmentett

szocialista vezér.

— Lázitó beszéd, amelyre senki sem emlékezik. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

A múlt évi választási mozgalmat megelőzőleg, június 8-án Strengár Demján Száva aradi szociáldemokrata párttitkár és társai Aradon népgyűlést tartottak, amelynek egyik szónoka Buchinger Manó, a szociáldemokratapárt központi vezetőségének a tagja volt. A népgyűlésen a Lukács—Désy pörben néhány nap előtt — június 4.-én — hozott ítélettel Tisza István miniszterelnökké történt kinevezésével s a közelgő aradi választással foglalkoztak. Buchinger beszéde közben állítólag kijelentette, hogy ha Tisza be meri tenni a lábát Aradra, meg kell átkozni és le kell köpni, azzal pedig, aki Tiszára szavaz, úgy kell elbánni, mint a tolvajjal.

Ezek miatt a kitételek miatt Buchinger ellen az ügyészség vádat emelt lázitás büntette miatt s az ügyet ma tárgyalta az aradi kir. törvényszék. A főtárgyalást Lehrmann Viktor elnök vezette, szavazóbírák Bozóky Mátyas dr. és Rottár Sándor, a közvádat Fikker Károly kir. ügyész képviselte, a védelmet Ladányi Ármin dr. budapesti ügyvéd látta el. Az általános kérdések során Buchinger elmondotta, hogy 38 éves, nős családos, budapesti lakos, hivatalnok.

Ezután az elnök felolvasta a vádiratot, amely szerint Buchinger beszédében a következő két kijelentést tette: „Gróf Tisza Istvánt, ha be meri Aradra tenni a lábát, el kell átkozni és le kell köpni”, továbbá: „Aki Tisza Istvánra szavaz, nyilt utcán el kell csipni és vele elbánni”.

Buchinger Manó hosszasan kifejti, hogy bűnösnek nem érzi magát, mert az inkriminált kifejezéseket nem használta. Beszédében általánosságban foglalkozott a Désy-Lukács pörben hozott ítélet jelentőségével, az aradi választás eshetőségeivel s arról szolt, hogy Tiszát Aradon nem szabad megválasztani.

A következő tanu Grumáz László dr. rendőrkapitány, aki a népgyűlésen inspekciós szolgálatot teljesített. Kijelenti, hogy a beszédre ma már, közel egy év után pontosan nem emlékszik, s gyorsírói feljegyzések a beszédekről nem készültek. De ő a lehetőséghez képest pontos jegyzeteket készített a beszédekről, ame-

lyek az iratokhoz vannak csatolva. Buchinger körülbelül azt mondotta, ami a jegyzetekben van.

Az ügyész kéri a jegyzetek felolvasását, de Ladányi védő ez ellen tiltakozik:

— A jegyzetek — mondotta — nem hivatalos iratok, sőt a jelen esetben a jegyzeteket épen a feljelentésnek lehet tekinteni, mert a jegyzetek alapján indult meg az eljárás védenem ellen. Miután a perrendbe ütközik, hogy a főtárgyaláson a feljelentést felolvasák, tiltakozom ez ellen.

Az elnök a védő tiltakozása ellenére is elrendeli a jegyzetek felolvasását, amelyekben az inkriminált kifejezés a következőkép szerepel: „van még az országnak tisztességes közvéleménye, amely elátkozza és gondolatban leköpi (Tiszát), ha Aradra be meri tenni a lábát!”

Miután a jegyzőkönyvet felolvasták, védő újra szólásra emelkedett:

— Kérem kapitány ur, legyen szives most elmondani a jegyzőkönyv tartalmát!

Elnök: A kérdés feltevését nem engedem meg!

— Én pedig ragaszkodom hozzá — mondotta Ladányi — mert ezzel akarom bebizonyítani, hogy a kapitány ur most, egy-két perc múlva sem emlékezhetik szó szerint az elmondottak tartalmára, hát hogy emlékezett volna, mikor a jegyzőkönyvet egy nappal a népgyűlés után elkészítette!

A következő tanu Petkovics Béla rendőrfelügyelő, akitől az elnök felolvasva a vádirat rendelkező részét megkérdezte:

— Igaz-e, hogy vádlott ezeket az inkriminált kifejezéseket használta beszédében?

Ladányi védő: Kérem, ez nem megy így, ez ellen tiltakozom! Ha egy rendőrtanunak felolvasásuk a vádiratot, az természetesen azt fogja mondani, hogy úgy van minden.

Az elnök erőlyesen rendreutasítja a védőt:

— Figyelmeztetem az ügyvéd urat, hogy ezt nem engedem ilyen formában tovább folytatni! Nem engedem itt a rendőrséget tovább sértegetni s azzal vádolni, hogy hamisan vall!

Petkovics kijelenti, hogy Buchinger használta az inkriminált kifejezést, majd vallomását odamódosítja, hogy a népgyűlésről felvett jegyzőkönyvben foglaltakat mondotta. Rédl és Börösök detektívek ugyanígy vallanak. Rasztig detektív az egész beszédre nem emlékszik, de arra világosan, hogy Buchinger azt mondotta, hogy aki Tisza Istvánra szavaz, az pénzért teszi azt és azzal úgy kell elbánni, mint a tolvajjal szokás.

A következő tanu Pop C. István dr. országgyűlési képviselő, aki a népgyűlést szintén végighallgatta. Nem emlékszik rá, hogy Buchinger beszédében olyan kifejezést használt volna, mint a milyenek a vádiratban foglaltak. Ha hallott volna, akkor feltétlenül emlékeznék rá, mert az ilyesmi jó ízlését sértette volna.

Ladányi védő: Képviselő urtól, mint jogász embertől kérdelem, hallott-e a beszédben olyasmit, ami bűncselekményre való felhívás lett volna?

Pop Cs. István: Határozottan mondhatom, hogy nem!

Strengár Demján Száva aradi szociáldemokrata párttitkár szerint a beszédben csak arról volt szó, hogy Tiszát egy ízben már, amikor 1910-ben Aradon járt, itt inzultálták. Gruber Imre szociáldemokrata pártvezetőségi tag szerint Buchinger nemcsak, hogy az inkriminált kifejezéseket használta volna, de még óva intette a népgyűlés résztvevőit, hogy ne ragad-

tassák magukat oly dolgokra, amelyek hozzájuk nem méltóak. Bertók Lajos, Marót Sándor, Wohlmann Emil, Pilát Ilona és Csepely László tanuk szintén a vádlottra kedvező vallomást tettek.

A tanukihallgatás befejeztével a vád és védbeszéd hangzott el, majd a bíróság rövid tanácskozás után Buchingert bizonyítékok hiányában felmentette.

EGYESÜLETI ÉLET.

Előadások az aradi mérnökegyületben.

(A választmány határozatai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

A tisztikar és bizottság tagjai nagyobb részének jelenlétében érdekes választmányi ülést tartott tegnap az Aradi Mérnök és Építész Egyesület Virágh Lajos elnök vezetése mellett. A szó-kásos formások elintézése után, elnök-első-sorban arról a nagyjelentőségű utról tett jelentést, amelyet az egyesület kiküldetésében ifj. Dömötör Bertalan mérnökkel tett.

Két évtizeddel ezelőtt ismerték fel először a városok szervezőtől szóló törvény hibáját, amely szerint a városi mérnöki hivatalok vezetői nem tagjai a városi tanácsnak és így eminens és olykor milliókat reprezentáló, nagy horderejű kérdéseket (városrendezés, vízvezeték, csatornázás, közvilágítás stb.) laikus ember képviselnek, sőt adnak elő. Ennek megváltoztatására a Magyar Mérnök és Építész Egyesület a soproni egyesület kezdeményezésére országos akciót indított. Az országos értekezlet április 20-án volt Budapesten és határozatilag mon-dotta ki a kérdés rendezésének szükségességét, bizottságot alakított a városok mérnöki hivatalai ezidőszerinti állapotait feltüntető adatok összegyűjtésére, illetve az ügyet rendező memorandum és törvényjavaslat kidolgozására. A bizottság tagja lett Aradról Virágh Lajos ny. városi főmérnök.

Schör Lajos Acsev. főfelügyelő tolmácsolta ezután az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatóságának meghívását az Acsev. honetói cementgyárának, illetve gurahonci 75 méter nyílású vasbeton vasúti hidjának megsemmisítésére. A tanulmányi kirándulást a választmány május 24-ére, vasárnapra tűzte ki. Ezzel kapcsolatban vetődött fel az idejű — júniusra tervezett — mérnök majális eszméje. A szervező bizottság tagjai lettek: Finta Lajos, Nachtnébel Ödön, Péterffy Andor és Pivny Aladár.

Justh Ferenc Máv. üzletvezető helyettes ezután a szakelőadások kérdését vetette fel és bejelentette, hogy Budapesten érintkezésbe lépett Fasching Antal dr. háromszögelési kir. főmérnökkel, aki a legmodernebb terepfelvételi módszerről ez évi november hónapban, a megfelelő műszerek bemutatása mellett „Fotogram-metria” címen előadást fog Aradon tartani. Ugyancsak Justh közvetítésével nyerte el az egyesület, hogy Székely Izsó mérnök a legújabb, u. n. Ravé-féle vasúti biztosító berendezésekről fog demonstratív előadást tartani.

Az egyesület választmánya végül Weiler Rudolf földbirtokost és Dóry Jenő bankhivatalnokot az egyesület nem mérnök rendes tagjai sorába titkos szavazással vette fel.

(*) Meghívás. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület május hó 9-én (szombat) délután 4 órakor a városháza tanácstermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület tagjait meghívja az elnökség.

(*) Az aradi Vöröskereszt közgyűlése. Az aradvárosi vöröskereszt fiókegyesület a jövő hét szombatján délután négy órakor tartja rendes évi közgyűlést a városháza tanácstermében. Tárgyszorozat: 1. Elnöki megnyitó; 2. Titkári jelentés

felolvasása; 3. Pénztári jelentés ismertetése; 4. az új tisztikar megalakítása; 5. A tüdőbetegek segélyezési ügyének ismertetése; 6. Esetleges indítványok.

VÁROS ÉS MEGYE.

Tanítónőválasztás. A községi polgári leányiskolában megüresedett egy tanítónői állás, amelyet ma töltött be Arad város iskolaszéke. Egy pályázó, Réthy Sarolta okleveles tanítónő pályázott az állásra s az iskolaszék mai ülésén egyhangulag őt választotta meg.

Kaszárnya helyén felsőbb leányiskola. Szabó Gyula kultuszminisztériumi műszaki tanácsos ma Aradon járt és Kovács Vince tanácsnok, továbbá Nachtnébel Ödön főmérnök kíséretében megtekintette a Kossuth-utcai honvédegyalagsági laktanyát, amelynek helyére — mint ismeretes — a felsőbb leányiskola új épületét tervezik. — A telket a város már egyszer felajánlotta a kultuszminiszternek és azt ma műszaki tekintetből is elfogadhatónak találták. Az új honvédegyalagsági laktanya építési ügyében a jövő héten kezdik meg a vegyes bizottsági tanácskozásokat a honvédelmi miniszter kiküldöttével.

Új park. Az aradi izraelita hitközség azal a kéréssel fordult a törvényhatósághoz, hogy az Árpád-teret parkirozza a város, ültessék be fákkal az árnyékalan sivár teret, telepítsék ki onnan a gyümölcs és zöldségárusokat, egyszóval: adjanak a környék házrengetegébe egy kis üdítő zöld helyet. A kérés aligha teljesül, mert a törvényhatóság csak úgy foglalkozik a parkokkal, ha meglévő fák kivágásáról és nem újak ültetéséről van szó.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi május hó 13-án, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaboknak. 40. A vallás- és közoktatásügyi miniszter intézkvénye a siketnéma iskola államosítása és segélyezése tárgyában. 41. Az Aradi Torna Egyesület kéri, hogy az általa építendő tribün költségeinek fedezésére felveendő kölcsön évi kamatait a törvényhatóság a szavatosságot vállalja magára. 42. A közművelődési intézet felügyelő bizottságának előterjesztése az intézetnél szervezett műtárosi állás betöltésére vonatkozólag. 43. Kalmár Gyula és Fehérvári Géza róm. kat. kántorok évi 700 kor. lakáspénz és 5 öl tűzifa megadását kéri. 44. Bragia György arad-gáji gör. kol. román lelkész évi 2000 koron segélyt kér. 45. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztése egy Aradon létesítendő női felső kereskedelmi iskola tárgyában. 46. A tanács javaslata az árvaháznál eddig volt második tanítói állás megszüntetése tárgyában. 47. Udvarhelymegye törvényhatósága a tűz által elpusztított Atyha község részére segélyt kér. 48. A temesvári „Arany János Társaság” megkeresése a Krecsányi-alapítvány létesítése tárgyában. 49. Szeged sz. kir. város törvényhatóságának átirata a mozgófényképszínház tárgyában. 50. A tanács előterjesztése több községi tanítói állás megszüntetése tárgyában. 51. A tanács előterjesztése a téli színház központi fűtése és az ott szükséges átalakítási munkálatok tárgyában. 52. A tanács bemutatja a mozgófénykép színházakra vonatkozó szabályrendelet tervezetét. 53. Horovitz Gusztáv aradi lakos hírlapíró ajánlata mozgófényképszínház engedélyezése tárgyában. 54. A tanács előterjesztése a községi polgári leányiskolánál szervezendő új tanítónői állás tárgyában. 55. A tanács előterjeszteti, hogy Arad sz. kir. város közönsége, Mézi István, Szuszán János, Mihajlovits Györgyné, Borsos Béla dr., Ruhm Mihály, Varga András és Oravecz Ferenc által emelt új épületek bérjévedelmeire a községi adómentessék megadassék.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (6)jel-nappal	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— 151

Hat mozi lesz Aradon.

(Az átdolgozott szabályrendelet)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

A belügyminiszter — mint ismeretes — nem hagyta jóvá Arad város mozisabályrendeletét, amelyet a közgyűlés a múlt évben hosszú vita és még hosszabb előkészítés után fogadott el. Ez a szabályrendelet nem szabályozta azt, hogy hány moziengedély adható ki Aradon, hanem csupán annak a megállapítására szorított, hogy a mozik jövedelméből annak összegéhez arányítva 6, 8 és 10 százalékot fizessenek a városnak. A határozatot igen sokan megfélembesték. A szabályrendelet jóváhagyását megtagadva a miniszter, egyúttal arra is utasította várost, hogy a város érdekeinek megfelelőbb határozatot hozzon.

A szerdai közgyűlésen valószínűleg ismét kitér a mozivita, mert az újjáalakított szabályrendelettel az a párt, amely a múltban a mozik által fizetendő százalékok mérséklése mellett küzdött, nincsen megalázkodva. A szabályrendelet újabb tervezete, amelyet ma délből szövegeztek meg Varjassy Lajos polgármester elnökletével Lócs Róssó gazdasági tanácsnok, Jegessy Károly dr. tisztii főügyész és Greén Nándor főkapitány, a mozi jövedelmeknek a város pénztára javára megadóztatását a következőképpen tervezi: Az évi bevételből

ötvenezer korona után	8
hetvenötezer korona után	10
Ennél magasabb bevétel után	12

százalék legyen a város javára befizetendő.

Lehetőséget ad a szabályrendelet a városnak és a mozitulajdonosoknak arra is, hogy általánosszággal megváltható legyen a procentuális részesedés. Miután azonban ma nincs a városnak megbízható mértéke arra, hogy tulajdonképpen mennyi a mozik bruttójövedelme, mennyi lehet tehát az elfogadható általány: a szabályrendelet azt is kimondja, hogy az életbelépést követő második esztendő előtt általány-megegyezést létesíteni nem lehet és az első évben befizetett százalék összegénél kisebb azután sem lehet az általány.

Hogy a mozik ne szaporodjanak gombamódra és egymás megélhetését ne veszélyeztessék, az új szabályrendelet eltér az előzőtől és

az aradi mozgófényképszínházak számát kontingentálja: összesen hat mozit engedélyez.

A hat mozgószínház-engedélyből három már föl van használva: az Uránián és Apollón kívül engedéllyel bír Mericskai Ferenc is, aki a Varjassy Lajos-utcában már fölépítette mozi-ját. A jövőben tehát csak három új mozi épülhet Aradon, még pedig meghatározott helyen: egy engedély szól Gáj, egy az Újtelep, egy pedig a belváros területére. — A város vezetői ezzel a szabályrendelet-tervezettel megvédettnek látják a mozik jogos érdekeit is és kielégíthetőnek a belügyminiszter kívánságát, amely a valósággal arányban álló jövedelmet óhajt biztosítani a város közönségének.

A közgyűlés elé különben újabb mozi-ajánlat is kerül: Horovitz Gusztáv évi 15.000 koronát ajánl a városnak arra az esetre, ha neki adják ki a meglévőket és a Gájba tervezten kívül az egyetlen belvárosi moziengedélyt. A kérelem, — miután a szabályrendelet-tervezet általány-megállapodást erre az évre még nem enged és különben sem őt, hanem hat moziengedélyt állapít meg — nem kerül érdemleges tárgyalásra.

Tizezer korona pörköltés

(Zselenski gróf pöre a Szárazéri társulat ellen. — Az aradi törvényszék ítélete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 9.

Zselenski Róbert grófnak egy közel negyed százada húzódó pörében hozott máitéletet az aradi kir. törvényszék. A múlt század nyolcvanas éveinek végén történt, hogy a Szárazéri Ármentesítő Társulat árterfejlesztési célokból a gróf ötvenesi pusztájából mintegy 900 holdnyi területet kihalított. A gróf panasszal élt a közgazgatási hatóságnál, amely azonban az intézkedést helybenhagyta s csak a kereskedelmi miniszter engedte ki a terület nagyobb részét.

Alig egy év múlva pótártér fejlesztés címen újabb 171 holdat hasított ki a társulat s amikor Zselenski ismét panasszal élt, Návay Tamás volt esanádmegeyi főjegyző, mint kiküldött kormánybiztos 161 holdra vonatkozólag az intézkedést jóváhagyta s csak 10 holdat engedett ki. Miután ezt a döntést az összes közgazgatási fórumok helybenhagyták, Zselenski gróf 1903-ban rendes pört tett folyamatban az aradi kir. törvényszéknél a szárazéri társulat ellen.

A pörben a törvényszék és a tábla a grófnak adott igazat, azonban a Kuria feloldotta a két elsőbíró ítéletét s újabb eljárásra utasította a törvényszéket, még pedig azért, mert a pörben szerepelt egyik szakértő nem volt gyakorlati vizrendezési szakember s a szakértők az ármentesítés által történt hasznosítás tekintetében nem mondtak határozott véleményt.

Az újabb eljárás során Zselenski gróf Ziehlinszky Szilárd műegyetemi tanárt, a szárazéri társaság Thomka Zoltán miniszteri kultusz-mérnökségi tanácsost nevezték meg szakértőkül, mint bírósági szakértő pedig Pekánovics Dániel a most lemondott makói főmérnök fungált. Ugy a bírósági, mint a felperesi szakértő úgy találták, hogy a szárazéri társulat védművei nem védik meg Zselenszki gróf birtokát, sőt annak vizei és vízrajzi viszonyaira annál kevésbé van befolyásuk, mert a védművek a Zselenszki birtoktól kilenc és fél kilométernyire, a vizesi pusztánál végződnek. Alperesi szakértő is beismeri véleményében, hogy a védművek nincsenek fizikai összefüggésben Ötvenesi pusztával, de igyekszik kimutatni, hogy a művek mégis lecsapolják az ötvenesi pusztá vizeit és leszállítják a vízszintet.

Az aradi törvényszék ma ítélezett Mérsáros Dániel kir. törvényszéki bíró referálása után ez ügyben s ítéletében elrendelte, hogy a vitás 261 hold területet töröljék az árterületből s mentesítette Zselenszkit minden ármentesítési díj fizetése alól, ellenben a szárazéri Társulatot közel 10,000 korona pörköltés fizetésében marasztalta.

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A képviselőház mai formális rövid ülését féltizenegy órakor nyitotta meg Szász Károly alelnök és bejelentette, hogy a Ghillányi Sándor báró megválasztása óta eltelt harminc nap, mandátumát nem támadták meg és így ő végleg igazolt képviselőnek jelentendő ki. — Ezután Hegedűs Lóránt terjesztette elő a pénzügyi bizottság jelentését a felhatalmazási javaslatról, Beöthy László a fővárosi államrendőrség telkének megvételére vonatkozó jelentését, Nemess Zsigmond dr. az igazságügyi bizottság jelentését a bírósági szervezeti javaslatra vonatkozólag és Pirkner János kisebb javaslatokat. Ezzel az ülés véget is ért. A következő ülést május 14-ére, csütörtökre tűzték ki és ennek napirendjén a következő javaslatok

szerepelnek: az appropriáció, a zárszámadás, a vízszabályozási és talajjavítási, a záloglevelek adómentességére vonatkozó, a rendőrségi telekre és Woracziok grófságának törvénybe iktatására vonatkozó javaslatok.

Bemutatkozott az új gépüzemigazgató.

(Az autobuszfelügyelő bizottság ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8

Az autobuszfelügyelő-bizottság ma délután tartott ülésében kezdte meg — legalább is a nyilvánosság előtt — működését Zádor Imre, az új gépüzemigazgató, akit a felügyelő-bizottságban elnöklő Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok az ülés megnyitása után meleg szavakkal üdvözölt a bizottsági tagok nevében. Az ülésen tulajdonképpen érdemleges határozatot csak keveset és kisebb ügyekben hoztak, azonban a tanácskozás hangulata szinte elárulta azt a bizalmat és reményt, amellyel a bizottság az idáig sok bajjal, zökkenővel döcögő és pénzt-evő autobuszvállalat új vezetése és jövője elé néz.

Zádor Imre hálás köszönetet mondott Lőcs Rezső helyettes polgármester üdvözlő szavaiért és egyúttal a törvényhatósági bizottságnak megválasztásáért. Lehet, hogy programot várnak tőle, amikor először jelenik meg a bizottság ülésén, azonban sokkal komolyabban fogja fel kötelességeit, semhogy nagyhangú kijelentéseket tegyen, mikor még nem is volt alkalma nyolc napos hivatalban léte alatt áttanulmányozni a vállalat helyzetét. Megakarja vizsgálni: vannak-e hibák az autobusznál és melyek azok. A legközelebbi felügyelő-bizottsági ülés elé megteszi erről jelentését.

Az autobuszforgalom.

Nachtnébel Ödön főmérnök, aki az autobusz üzemet május elsejéig vezette, bemutatta az üzem márciusi kimutatásait. Ezek szerint márciusban hetvenhárom fillérbe került egy kocsikilométer, tehát az üzem megdrágult, mert februárban csak 72 fillért költöttek egy kilométerre. A múlt évhez képest azonban jelentékeny a javulás. 1913. márciusában 163.000 utas használta az autobuszokat, míg az idén 217.000 ember utazott március folyamán autobuszon. A bevétel is ennek megfelelően idén 27954, tavaly 24197 korona volt. Amíg tehát a múlt márciusban 696 fillért jövedelmezett egy kocsikilométer, addig ezidén 73.5 fillér bevétel jutott egy kilométer megtett utra. A benzinfogyasztás azonban aránytalanul emelkedett: 9140 korona értékű benzinnel szemben idén 16349 korona ára fogyott. A negyedévi autobusz javítások számláján ezidén számottevő megtakarítást értek el. 1913. első negyedében 28471 koronát fizettek javításokért, ezidén az első három hónapban csak 21746 korona a Marta javítási számlája, tehát 7125 korona a megtakarítás. A jelentést tudomásul vették.

Új szállítások, beszerzések.

Zádor Imre gépüzemigazgató bejelentette az olajsükséglet beszerzésére tett lépések eredményét. A bihar-szilágyi olajipar 56.5 filléres, a Marta 55 filléres egységárral ajánlja az olajat. A tanács a Marta olajmintáját vegyelemezte. A vegyelemzéstől azt a választ kapták, hogy az olaj egyéb tulajdonságairól nem szólva viztartalma miatt használatra alkalmatlan. A Marta azzal magyarázza ezt az eredményt, hogy tévedésből került viz az olajba és két újabb mintát küldött be, hogy

azokat a gyár költségére vizsgálják meg az aradi vegyvizsgáló állomásnál.

Neuman Adolf báró tekintettel arra, hogy másik ajánlat is van: szükségesnek látja, hogy a bihar-szilágyi olajipar mintáját is vegyelemeztesék.

Nachtnébel Ödön fölvilágosítása után, hogy ez már meg is történt, a bizottság elrendelte a Marta újabb mintáinak megvizsgálását és kimondta azt is, hogy a szállítás alatt, évközben is megvizsgálhatja a benzint, olajat stb.

A gépüzemigazgató előterjesztéséből tudomásul vette ezután a bizottság, hogy az autobuszok kézfékekkel felszerelése megtörtént és a felülvizsgáló biztos az új fékeket megfelelőnek találta. A Marta gyár már régebben ajánlatot tett arra, hogy az autobuszokat a mai meg nem felelő motorhűtő készülékek helyett Sollex radiátorral szereli föl és tiz ilyen radiátor árát 1919-ig félévenként fizetendő 2097 koronával részletekben is elfogadja. A felügyelő-bizottság helyesléssel fogadta a gépüzemigazgató előterjesztését, amely szerint ez az ajánlat drága és megbízást adtak Zádor Imrének, hogy esetleg külföldi radiátor gyárosoktól szerezzen be jó és olcsó radiátorokat.

Hosszabb vitára adott alkalmat az a kérdés, hogy foglalkozzanak-e az autobuszüzem tisztviselőinek fizetésjavításával. Fényes Dezső úgy véli, hogy ne siessenek ezzel, mert úgy is önálló tisztviselői kart kell szervezni, ha a vízvezetéki zárgondnok eltölti embereit attól, hogy úgy mint eddig továbbra is végezzék az autobusz-iroda teendőit.

Rosenberg Miklós dr. átmenetinek és pedig rövid pár hónapra szólónak tartja a zárgondnokságot, mert azt hiszi, hogy ez év végéig a vízvezetéki pör a Kuria előtt is eldőlt. Ekkor ismét akadálytalanul használhatók föl a vízvezeték tisztviselői az autobusz vállalatnál is.

A fizetésjavítások ügyét ezek figyelembevételével későbbre halasztották.

A városi teherautó ügye.

Végül még Fényes Dezső leplezte le a város teherautó-vételének kérdésében, hogy milyen helytelen határozatot hozott a tanács a közgyűléssel. Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok hosszabb ideig tárgyalásokat folytatott a katonai kincstárral és azt az ajánlatot kapta, hogy ha a város 26.000 koronáért katonai típusu autót vásárol és kötelezi magát azt mozgósítás, háboru esetén a katonaság rendelkezésére bocsátani, tizezer korona szubvenciót kap a katonai kincstártól. Ezt az ajánlatot a közgyűlés elvetette és megbizta a polgármestert, hogy a Martától szerezzen be teherautó ajánlatot. A tanács azzal okolta meg a javaslatát, hogy az autó mozgósításra bevonása zavarokat okozhat és hogy a katonaság részéről ajánlott autó nem alkalmas arra, hogy reá a nehéz ötven mázsás autobusz karosszériát felszereljék. Most azután kitűnt, hogy a tanács nagyot tévedett.

— Hiába venne a város a Martától drága autót — mondta Fényes Dezső — azt mozgósításnál, háboruban ép úgy besorozza a katonaság, mint azt, amely mellé 10.000 korona szubvenciót ad. Azt a megokolást sem lehet elfogadni, hogy a katonai autó nem bírja el a karosszériát. Hiszen az iratokból az tűnik ki, hogy a város nem autobuszt akar venni, hanem utcaöntözést végző, teherszállító autót.

A bizottság ezután megbizta Zádor Imre gépüzemigazgatót, hogy tanulmányozza a kérdést.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szinházi műsor:

Szombat: Bóském, operette. (C. bérlet.)

Bóském.

(Gajári István és Szomorj Emil operettje.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

A budapesti Népepera egy speciális műfajt honosított meg, azt a műfajt, melynek legfőbb surrogatuma a gorombáskodás, az utszéli kiszólások egész gondosan összeválogatott gyűjteménye, kezdve az istenfejen le, vagy fel, egészen a triviális kiszólásokig. Ehhez a speciális népeperai műfajhoz zenét komponálnak és operett elnevezés alatt addig adják elő, míg akad három ember, aki megnézi és akad megint valaki, aki zenekíséret mellett új operettel akar gorombáskodni a Népeperában.

Szomorj Emil, az Az Ujság finom izlésű színházi rovat szerkesztője írta a Bóském librettóját, hogy valójában ő írta-e, az szinte kétséges, tény csak annyi, hogy ő van librettistának megnevezve a színlapon. Szinte hihetetlen, hogy ennek az ötletgazdának, vásári komédiának ez a jeles író a szerzője és az ő kifinomodott izlésének eredménye lenne ez a sok parlagi vice, amitől hemzseg a Bóském. Ugyanilyen meglepetés a darab muzsikája, amit Gajári István, a már említett ujság kiváló zenekritikusa komponált. Banális, köznapi zene, semmi invenció, instrumentális finomság, olyan muzsika, amit hallunk és nyomban el is felejtjük.

Két ilyen jónévű szerző darabjáról szívesen irtunk volna más tenorban, de ez az igazság rovására esnek és nem igazolná azt a sajnálkozásunkat, amit a szereplők hiábavaló fáradságos munkájáért kell kifejeznünk. Dióssy, Nógrády, akik hódítóan elegánsak voltak, Barics, Győző dolgoztak, verejtékeztek, tapsolt is nekik a közönség, de ez a taps és elismerés kizárólag a személyüknek szót, nem pedig azoknak a figuráknak, akiket játszottak. A népeperai használatra átdolgozott furlánát, amit Győző táncolt Hampel Ilonkával és Keller Nógrádival táncolt, megismételtették, de ha a pápa valaha is ilyennek ismerte volna a furlánát, akkor régen egyházi átokkal sújtotta volna. A darabban — mint minden népeperai darabban — van számár, ló, meg sok egyéb állat is. A ma szerepelt tűzoltó ló Dióssy és Barics alatt egy kicsit megbokrosodott és levetette a szokványos szerelmeseket, akiknek az ijedségen kívül szerencsére más bajuk nem történt. A darabot a már említett állatokon kívül furdónadrágos hölgyek, hat éves tábornokok és sokkal idősebb internátusbeli lányok tartják, a közönség és a színpadon ácsorgó parasztok élénk derűségére. Ennyi az összes mondani-való a Bóskémről, amire Polgár, mint rendező, annyi munkát pazarolt, hogy ennyi fáradsággal akár Wagner-ciklust is rendezhetett volna.

H. G.

* Girardi nyugalomba vonul. Bécsből jelentik: A bécsiek kedvenc színésze, Girardi, nyugalomba vonul és Grácban fog állandóan lakni. Girardi egy kis villát bérelt magának és csak nagyon ritkán, egy-egy „vendégszerzésre” fogja elhagyni Grácot.

* Ottenberg Tivadar induló. Zellner Sándor új műve — amelyet nagy tetszés mellett mutatott be a katonai zenekar, kapható Weisz Leonál. Minorita palota.

* A színház közlése. A Bóském, a híres Szomorj-Gajári-operette, amely pénteki premierjén igazán nagy sikert aratott, szombaton és vasárnap is színre kerül. — Vasárnap délután Ascher operetteje, a Buda gyöngye kerül színre.

A Góth-pár újabb vendégszerzése a közönség körében határozott nagy érdeklődést keltett. A fővárosi színházaknak kevés művésze van, akit a közönség olyan igaz, lelkes szeretettel fogadna, mint Góthékat. Hétfőn kezdik meg Góthék vendégjátékukat: hétfőn az Erős láncok, kedden az Ingovány és szerdán a Mérföldkövek vezetőszerepeit játsszák el. A Góth-pár vendégszereire jegyek már válthatók a színházi pénztárnál.

Két bucsuzás teszi jelentőssé és emlékeztessé a jövő színházi hetet: Dióssy Nusi és Komjáthy Mici mondanak végleges bucsut az aradi színpadnak, az aradi közönségnek. Komjáthy Mici pénteken a Tündérlaki leányok Sári szerepében lép fel utoljára, míg Dióssy Nusi szombaton a Nemtudomka és vasárnap a Tökéletes feleség vezetőszerepeiben bucsuzik el.

Mind nagyobb és nagyobb érdeklődés előzi meg a karszemélyzet jutalomestélyét, úgy, hogy bizonyosan zsúfolt lesz a színház május 18-án este és így valóra válik az óhaj, hogy a jutalomestély tényleg az is legyen. A karszemélyzet a közönség pártfogását azzal hálálja meg, hogy jelentős művészi eseményt tartogat a hétfői előadás számára.

* Állandó nagy csoportosulás látható mostanában Kerpel Izó műkereskedő kirakata előtt. A közönség elragadtatással szemléli a kiváló festményeket, melyek Peske, Duxa, Romek, Zatzka, Kaufmann, Zomkony stb. művészetét dícsérik. Ez a kirakat, valamint a cég üzletének galériáin függő káprázatos szép festmények élénken tanúsítják, hogy felesleges művészi festmények beszerzése végett a fővárosba menni, vagy pedig vándorkiállítások kétes beszerzési forrásaikhoz fordulni, hogy eredeti, valóban értékes festményekkel lakásunk díszét emeljük. Nemcsak a több száz festményt számláló nagy választék lep meg bennünket kellemsen a Kerpel cég állandó tárlatánál, de amaz előzékenységgel is, hogy az összes festmények mérsékelt árban, előnyös havi részletfizetésre is kaphatók.

* Sherlock Holmes-kép az Urániában. A jeles és minden ízében sikerült Scherlock sorozat újabb száma kerül bemutatásra. A Musquare család ezeréves kastélya körül forog a dráma eseménye, mely lépésről-lépésre bonyolódik és csak Sherlock bravuros ügyessége képes a rejtély kulcsát megtalálni. — Az eltűnt házgonnok és komorna kutatása közben jön reá a detektív arra, hogy a család mérhetetlen értékű kincsei a tó partján egy zsákban vannak elrejtve. Végre megtalálja a nagy értékű ékszereket s ezzel nyugalom vonul be az ősi kastélyba. — A másik kép Sherlock versenytársának Jacknak egy nizzai kirándulása, melynél egy gazdag bankárnő betörőit nyomozza ki és üldözi. Végül egy kedves vigjáték kerül előadásra.

* Öfensége — utoljára. (Henny Porten az Apollóban) Mérhetetlen határai vannak annak a szeretetnek, amellyel a közönség körülveszi Henny Portent, a világhírű német művésznő elbájoló alakját. Ugy tegnap, mint ma zsúfolásig megtelt az Apolló színpad nézőtere s a publikum nem fogyott ki a kacagásból. A csintalan Viktoria hercegnő, gyermekes pajkosságával vidám hangulatban tartja a nézőteret, amely hálsán ünnepelte mind a két este a csodaszép, lebilincselően kedves művésznőt. Ha figyelembe vesszük, hogy a darab is rendkívül ötletes s Henny Porten környezete is elsőrangú művészerőkből áll, így tisztában lehetünk azzal, hogy az Apolló színház műsora mennyi élvezetet és pompás szórakozást nyújt. Ez a műsor holnap, szombaton kerül utoljára vetítésre.

* Jack Hilton melynek felvételénél Costa Magna művésznőt a leopárdok halálra sebesítették kedden az Urániában.

* Asta Nielsen az Apollóban. Asta Nielsen vasárnap és hétfőn fellép az Apollóban „Jönnek a zsványok” című pompás vigjátékban.

Kossuth Ferenc haldoklása.

(Éjjel rosszabbodott az állapota.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 8.

Kossuth Ferenc az elmúlt éjszakát valamilyen nyugodtabban töltötte, fájdalmai is enyhültek, de azért csak nagyon keveset bírt aludni. Tegnap óta a beteg még semmi táplálékot nem vett magához. Délután fél tíz órakor megjelent a betegágyánál Müller Kálmán báró dr. tanár, megvizsgálta Kossuth Ferencet és kijelentette, hogy a beteg állapota változatlanul súlyos. Kossuth teljes lethargiában tölti a napot elsötétített szobájában. Kossuth Lajos Tódor többször is ott volt bátyja ágyánál, de nem beszélhetett vele.

Reménytelen órák.

A mai nap folyamán ismét rendkívül sokan érdeklődtek személyesen és telefon útján a beteg állapota iránt. Délben Kossuth Ferenc kezelőorvosai konziliumot tartottak és este Müller báró ismét megvizsgálta Kossuth Ferencet, akinek az állapota változatlanul súlyos. Némi szubjektív javulás konstataható ugyan, de ez jelentőséggel nem bír.

Kossuth a délután folyamán táplálékot vett magához. Este hét órakor a hőmérséklet 37,8 fog, az érverés 80. Ma megérkezett Apponyi Albert gróf, aki rövid időre be is ment a betegszobába.

Budapestről jelentik éjjel: Az éjszaka folyamán Kossuth Ferenc állapota rosszabbra fordult. Az agónia ugyan még nem állott be, de az orvosok a katasztrófa közeli bekövetkezésétől félnek.

A pártvezér utóda.

A függetlenségi pártban Apponyi hívei elmentébe kerültek a Károlyi-frakcióval. Az előbbieknél ugyanis kabinetkérdést csináltak abból, hogy abban a szomorú esetben, ha Kossuth Ferenc meghal, Apponyi legyen a vezér és nem a fiatalabb Károlyi Mihály, aki rövid ideje vesz csak részt a függetlenségi mozgalmakban és oly érdekes politikai múlttal, mint Apponyi, nem dicsekedhetik. És mert ehhez elszántan ragaszkodnak, nem hajlandók a béke kedvéért sem levenni a vezérség kérdését a napirendről. Most azonban oly új és meglepő momentum merült fel, amely ha sikerült, megoldja vele a vezérség kérdését. Apponyi hívei ugyanis puhatólództak Kossuth Lajos Tivadarnál, hogy bátyja halála esetén vállalná-e a párt vezérségét? Megbízható értesülésünk szerint Kossuth Lajos Tivadart mélyen meghatotta e kitüntető bizalom. A válasz elől bátyjára való tekintetből, érthető gyöngédséggel kitért, de az érdeklődők arról győződtek meg, hogy ez esetben Kossuth Lajos Tivadar vállalná a párt vezérségét és ezért hajlandó lenne lakhelyét Milanóból Budapestre áttenni.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímeiket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözéskor a portóküldemény szíves megtérítését kérjük.

Olcsóbb viteldiját!

(Az autóbusz-bizottság vitája. — Szakaszhatárváltozás vagy tarifaleszállítás.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8

Akár mennyire elragadtatott hibe legyen valaki az autóbuszban, azt talán senki sem meri állítani, hogy ez a recsegő, dörömbölő, aszfaltpusztító monstrum olcsón szállítja az utasokat. Husz fillérért tenni meg a Központszállítótól a városligetig, vagy akár a vasutig vivő utat: ez nem normális közúti viteldij. Meg is látszik a drágaság az autóbusz városi forgalmán: csak az használja ezt a közlekedési eszközt, aki a vasutra, Gáj-felé megy és nagyon siet. Érti ezt a közönségben élő ellenszenvet az autóbusz felügyelő bizottság is és a mai ülésben programon kívül szóba hozta Fényes Dezső, hogy mi van a tarifareformmal?

Zádor Imre, az új gépezemigazgató időt kért, hogy ezt a fontos kérdést kellőképpen tanulmányozhassa. Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok pedig mindjárt fel is világosította az autóbusz-litkok homo novusát, hogy a felügyelő-bizottság elé már három javaslat is került a tarifareformról. Az első Nachtnébel főmérnöké, aki a szakaszhatárt ki és befelé vivő utnál egységesen a Karolina-utcánál állapítaná meg. A másik, a Hady-téle indítvány, amely a vasúthoz, vagy vasutól utazók számára mindenhol 20 filléres menetjegyet, a belső forgalomban szakaszhatár nélküli 12 filléres jegyet javasol. A harmadik javaslat pedig a menetdíjat egységesen 12 fillérré szeretné mérsekélni.

— A szakaszhatárnak a Karolina-utcahoz kitolása — jegyezte meg igen helyesen a gépezemigazgató — burkolt tarifaemelés jelentene, már pedig ez nem szimpatikus a közönség előtt.

Nachtnébel Ödön főmérnök azzal védte indítványát, hogy a husz filléres jegyek forgalma feltűnően csökken és a közönség kizátssza a szakaszos utazást.

— Minden vigéc — magyarázta — tizenkét fillérért bejön a vasutól a városházáig; ott leszáll és csomagjával a kezében elgyalogol a szállodáig. Ha a Karolina-utcánál lenne a szakaszhatár, onnan senki sem jönne be gyalog, megváltanák a husz filléres jegyet.

Fényes Dezső is annak a véleményének adott kifejezést, hogy a vasutról jövő utasok fizessék a drágább menetdíjat, de a belső, a városi forgalom legyen olcsóbb. A szakaszhatárt a városligetnél állapítaná meg. Ezzel a belső forgalmat csak emelnék, mert a 12 filléres jegy a Szabadság-tértől a ligetig szólna. — Ezt a véleményt helyeselte

Neuman Adolf báró is, aki az autóbuszvállalatot anyagi helyzetére való tekintettel a vasúti forgalomban fentartandónak véli a 20 filléres tarifát.

Lőcs Rezső tanácsnok a belső forgalom viteldiját tíz fillérré mérsékelné. Azzal a gondolattal foglalkozik, hogy automatákkal szolgáltatassák ki az egyes állomásokon a jegyeket és ezért az egységes 20—10 filléres menetdíj célszerűbb. Külföldön, például a berlini körvasutnál igen jól bevált az automatajegyeladás és a közönségnek is kényelmesebb, mint a kocsiban kalauztól vásárolni jegyét.

— Szép, szép, — sujtottak le az európai tanácsnokra a bizottság tagjai. — Ilyesmi lehet külföldön, de nem az analfabéták országá-

ban! Mindenki örülne, ha elbliccelhetné a menetdíjat! Az aradi közönségnél nem válna be az automata!

Ezzel a méla akkorddal ért véget a viteldij-vita, melyben végül is azt határozták, hogy — máskor fognak határozni.

Mit szabad

az aradi handléknak?

(A rendőrség szabályrendeletei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

Néhány nappal ezelőtt irtunk arról: milyen derűtséget keltett az aradi kereskedelmi és iparkamara közgyűlésén az a szabályrendelet, amelyet az aradi rendőrség készített a házalókról és a zsbárusokról. A szabályrendeletet Arad város közgyűlése néhány hónappal ezelőtt átrevideálás céljából küldte el a kamarához. Hogy erre milyen nagy szükség volt, azt a szabályrendelet eme néhány paragrafus is igazolja:

A handlézásra ugyanis csak az kaphat engedélyt, aki betöltötte 30. évét. Olyan férfi azonban, aki erkölcsileg kifogásolható, s aki nyereségvágyból elkövetett bűntettért, vagy vétségért már megbüntető, nem lehet handlé. (Hogy mi legyen az ilyen emberből, azt nem mondja meg a szabályrendelet.)

De most következik az a szakasz, amely a házalás magasabbrendű voltára enged következtetni. Azt mondja a harmadik paragrafus, hogy aki házaló ipar elnyeréséért folyamodik, köteles arcképének két példányát s összes okmányait a rendőrkapitányságnál bemutatni, ahol sorszámmal ellátott igazolványt állítanak ki számára, amelyhez a fotografiáját mellékelik. A rendőri igazolvány sorszáma köteles a handlé munkaközben föltűnő helyen viselni, például a mellén.

De ez még nem minden. A házaló köteles engedélyt állandóan magánál hordani s azt a rendőri közegek felszólítására, vagy a vele összeköttetésre lépők kívánságára fölmutatni. Az engedélyt, illetve a rendőri igazolványt más személyre nem ruházhatja át a házaló.

A handlé jól teszi, ha siet letenni az irni olvasni tudás vizsgáját, mert zsebkönyvet kell vezetnie, amelybe prompt köteles bevezetni a megvásárolt portékát. A könyvön kívül zsákot kell magánál hordani s a jókarban lévő zsáknak állandóan bekötve kell maradni, de a zsákot muszáj kinyitni akkor, ha a rendőr az utcán arra kíváncsi: mi van a titokzatos zsákban? Ha egymásután tíz rendőr fejezi ki ebbeli kíváncsiságát, akkor a handlé mind a tíznek köteles kioldani a zsákot és bemutatni a portékáját.

De a handlé ne csak irástudó és fedhetlen, művelt fiu legyen, hanem detektív is váljék belőle. A 11. §. ugyanis azt köti ki, hogy amennyiben a handlének gyanus volna az ócska holmit eladó egyénisége (karaktere), köteles arról meggyőződni: honnét jutott az eladó a portékához?

És végül: a házalónak tilos más foglalkozást űzni, adás-vevést és kölcsönüzleteket kötni s éjjeli mulatót tartani. A házaló csak handlé maradhat, mert ez a foglalkozás a rendőrséggel való nexusa révén annyi kötelezettséget ró rá, hogy másra nem marad ideje.

Nem kevésbé humoros a zsbárus ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendelet. Itt találunk olyan paragrafust is, amely csaknem páratlanul áll a szabályrendeletek ezrei között. A zsbárus-üzletet ugyanis nem szabad bérbeadni. A zsbárusnak is muszáj erkölcsösnek lenni, mert még a segé-

dei között se lehet olyan, aki erkölcsi szempontból kifogás alá esik. (Más iparossegédet nem sujt ez a szigor.) A zsbárusok száma Aradon összesen 40 lehet, de egyiknek se szabad katonai felszerelési cikket venni. (Ezalatt természetesen nem dreadnoughtot és nem gyorstüzelő ágyut kell érteni, hanem uniformist. De mit csináljon a katonatiszt az elhasznált, elkoptatott egyenruhával?) Nagyon fontos, hogy a zsbárus bekötött üzleti könyvet vezessen s a tárgyakat abba beírja. Az elhasznált könyveket köteles két esztendőig megőrizni. A lezárt könyvekbe további bejegyzéseket tenni nem szabad.

A rendőrség a zsbárusban is kifejleszti a detektív érzéket s arra utasítja, hogy amennyiben az eladó egyénisége iránt gyanúja van, az általa bementett adatok valóságáról meggyőződni köteles.

Arról nem intézkedik a szabályrendelet, hogy az ócska tárgyakkal kereskedő üzlettulajdonos, vagy alkalmazottja köteles-e jogvédelemet igazolni. Valószínű, hogy jogi doktorátussal, vagy államszámviteltani vizsgával bíró egyéneket a rendőrség előnyben részesít.

Szacharin-csempésző gyár.

— Öt és fél kiló lefoglalt szacharin. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 8.

A fővárosban ismét nagyarányú szacharin-csempészésnek jöttek nyomára. A rendőrséggel névtelen följelentés tudatta, hogy a Telep utca 45. szám alatti Galenus-vegyiszer-gyár nagy mennyiségű szacharint rejteget. Nagy Károly detektív főnök azonnal értesítette a pénzügyigazgatóságot, amely a rendőrséget sürgős házkutatásra kérte föl. Bizottság szállt ki a gyárba, amelyben a rendőrség részéről Papp Ferenc detektív vett részt.

A bizottság megjelenése a gyárban nagy riadalmat okozott. A névtelen följelentés valóban bizonyult. A gyár egyik laboratóriumában gyanus külsejű csomagokra bukkant a bizottság, felbontották a csomagokat s csakugyan szacharin volt bennük. Két kilogramm és negyvenöt gramm tablettát, egy kilogramm és ötvenöt gramm kristályos szacharint foglalt le a bizottság.

Kazay igazgató tagadta, hogy a gyár szacharinnal dolgozott, de több munkásleány vallomásaival megállapították, hogy a gyár manipulált a szacharinnal. A Galenus-gyárt különben szacharinesempészs miatt már több ízben megbüntették. Legutóbb a múlt évben foglaltak le a gyárban nagyobb mennyiségű szacharint. A gyár ellen megindult a jövődéki büntető eljárás.

TANÜGY.

(—) Az aradi elemi iskolák vizsgái. Arad város iskolaszéke Varjassy Lajos polgármester elnökletével tartott mai ülésén elhatározta, hogy az idei tanévet befejező záróvizsgák a polgári iskolákban június 15. és 18. között, az elemi iskolákban június 22., 23. és 24. én lesznek.

(—) Iskolafelügyelői megbízás. A közoktatásügyi miniszter az ujaradi körzetbe az elemi népiskolák hatodik osztályának záróvizsgájához külön megbízott iskolafelügyelői minőségben Prinz Fidél ujaradi igazgató tanitót a Délmagyarországi Tanítóegylet marosmelléki fiókkör elnökét küldte ki.

HIREK.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelentése. Hőemelkedés és elvélve eső vagy zivatar várható. — **Sürgöny-prognózis:** Melegebb, elvélve csapadék, zivatarok.

— **A király állapota.** Bécsből jelentik: A király állapota a mai napon is igen kedvező volt, délután a király egy órát töltött nyitott ablak mellett a kis galériában.

— **A delegációk közös ülése.** Budapestről jelentik: Mint a Bud. Tud. értesül, a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság következő teljes ülése e hó 23-ára van kitűzve.

— **Orosz-angol fejedelmi házasság készül.** Párisból jelentik: Az orosz cár és neje Angliába utaznak. A cári pár kíséretében lesz Olga nagyhercegnő, aki a walesi herceggel körülbelül egyidős.

— **A miniszterelnök második delegációs ebédje.** Budapestről jelentik: Tisza István gróf és neje a miniszterelnökségi palotában ma adták a második delegációs ebédet. Az ebéden megjelentek Krobotin hadügyminiszter, a Budapestben időző osztályfőnökök és az osztrák és magyar delegáció sok tagja.

— **A dumaképviselők immunitása.** Pétervárról jelentik: A дума óriási többséggel, néhány jobbpárti szavazattal szemben elfogadta a demokrata párt javaslatát, amely felszólítja a dumát, hogy küldjön ki bizottságot, amely három nap alatt terjesszen elő törvényjavaslatot a dumaképviselők immunitása és a képviselőházi beszédek inkriminálhatatlansága dolgában. Az indítvánnyal szemben hét napi határidőt adtak a bizottságnak a javaslat kidolgozására.

— **Bizalom a miniszterelnöknek.** Mármarosszigetről jelentik: Mármarosmegye rendez tavaszi közgyűlése Nyegre László főispán elnökelete alatt a román paktumra vonatkozó átirat kapcsán bizalmat szavazott a miniszterelnöknek. A közgyűlésen a főispán megemlékezett a király betegségről.

— **Vihar készül az osztrák delegációban.** Budapestről jelentik: Az osztrák pénzügyminisztérium vezetője, Engel báró ma Budapestre jött, hogy a delegáció hadügyi bizottságának holnapi ülésén felvilágosításokat adjon. Engel báró csak egy napig fog Budapesten tartózkodni, de előreláthatólag igen érdekes lesz szereplése, mert már az osztrák delegáció hadügyi albizottságnak első ülésén az ellenzéki delegátusok tiltakoztak az ellen, hogy Engel, aki szerintük csak a 14. §-ból él és nélküle nincs létjogosultsága, megjelenjen a delegáció ülésén. Így előreláthatólag még viharok lesznek a holnapi ülésen.

— **Jutalom a megjelent részvényeseknek.** A Neue Freie Presse tegnapi számának apróhirdetése között egy szokatlan kis „meghívót” láttunk. A Suez-kanális részvénytársaság hívja össze a részvényeseket közgyűlésre s azoknak, akik eljönnek, fejéknél — 10 frank prémiumot ígér. Ugy látszik, a részvényesek néhány év múlva valószínűleg igazgatói prémiumot fognak kapni a szavazatukért.

— **Házasság.** Czédly György, az Arad csanádi gazdasági takarékpénztár rt. tisztviselője f. hó 9-én délelőtt 11 órakor vezeti oltárelé Nagyszentmiklóson Zsolnay Jolánát.

— **Szerb ifjak és katonatisztek afférja.** Szerajevóból jelentik: A Zajednica című horvát lap jelenti, hogy két bécsi horvát egyetemi hallgató mosztari kollegáik útján elégtételt kértek a mosztari tisztektől, mert ezek megsértették a szerb-horvát ifjúságot. A további fejlemények még ismeretlenek.

— **Revolveres örült az autóbuszban.** Bécsből jelentik: Ma délután fél háromkor a belváros legforgalmasabb pontján, mikor egy auto-omnibusz a Roterturmstrasse és a Franz Joseph-híd sarkára ért, egy fiatalember az autóbusz felső részén két revolvért vett elő és lövöldözni kezdett azokkal. Az omnibusz utasai között rémült sikoltozás támadt, sokan leugrottak a járműről és megsebesültek. Mikor egy rendőr ártalmatlanná akarta tenni a nyilvánvalóan örült fiatalembert, ez halántékon lötte magát és azonnal meghalt. A zsebében egy munkakönyvet találtak, amelyből csak az derült ki, hogy 1891-ben Bécsben született. Hatszázhuszonhat korona készpénzt és három csomag patront találtak még az örült zsebében.

— **Az őrnagy feleségei.** Londonból jelentik: Fitzgerald Henry őrnagyról, aki a múlt héten agyonlőtte magát, folyton újabb és újabb adatok kerülnek nyilvánosságra. Levelezéséből megállapították, hogy kilenc hites felesége van a világ minden részében. Megtalálták az asszonyok leveleit is. Valamennyien sürgették, hogy térjen vissza családi tűzhelyéhez, küldjön pénzt, a gyermekek már nagyon kíváncsiak rá stb. stb. Egyizben az angol külügyminisztérium is érdeklődött az őrnagy iránt. A külügyminisztériumot ugyanis értesítették, hogy Fitzgerald, aki lordnak és hercegnek adta ki magát, egy német vagy osztrák főhercegnő fejét csavarta el s már azon a ponton volt, hogy eljegyzi. A külügyminisztérium intervenciójára azután elmaradt az eljegyzés és az őrnagy ur ismét alacsonyabb rangú hölgyek után vetette magát.

— **Forradalom Huerta ellen.** Washingtonból jelentik: A hadügyi államtitkár tegnap néhány siffrirozott táviratot kapott Hunston tengernagytól, amelynek vétele után összehívta a vezérkart. A tanácskozás éjfélig tartott. Hír szerint Hunston Mexikó városából érkező menekülő előadása alapján jelentést tett, amely szerint a Huerta kormányának összeomlása minden pillanatban várható, amikor teljes anarchia állana be. Veracruz előtt és a szállító hajókon ötvenezer embert gyűjtöttek össze, akik szükség esetén Mexikóba indulhatnak.

— **Magyarfaló színmű.** Bukarestből jelentik: A „Virrad” (Se face ziua) című színdarab, amelynek előadását a bukaresti nemzeti színháznál állítólag magyarellenes tendenciája miatt megtiltották, május 14-én mégis színre kerül a román fővárosban. A darabot azonban nem a nemzeti színházban, hanem a Modern Színházban fogják előadni s annál érdekesebb, hogy valamennyi szereplője a nemzeti színház tagjaiból kerül ki.

— **Szociálisták a központi választmányban.** Budapestről jelentik: A szociálisták eddig még nem vettek részt a fővárosnak sem politikai, sem községi választásaiban. Az új választókerületi beosztás azonban úgy csoportosítja a budapesti kerületeket, hogy kettőben teljesen bizonyos a szocialista-jelölt győzelme. A kerületi vezéreknek tegnapi tanácskozásán szóba került az is, hogy a központi választmány 62 bizottsági tagsága közül a szociálistáknak is juttassanak. A tagsági helyekre való jelöléseket hétfőn délelőtt fogják megejteni s úgy értesülünk, hogy úgy a VI., mint a VII. kerület egy-egy tagsági helyet átad a szociáldemokrata-pártnak.

— **Repülőezred a hadseregben.** Bécsből jelentik: Mint illetékes forrásból közlik, a hadvezetőség egy repülőezredet szándékszik szervezni. Az ezred nyolc zászlóaljából fog állani, tisztjei és legénysége külön szolgálati pótlékot kapnak.

— **A lapkiadók távirati irodája.** Budapestről jelentik: Abban az ismeretes konfliktusban, amely a fővárosi lapok szindikátusa és Radó Sámuel dr. a Magyar Távirati Iroda című könyvmatos újság kiadótulajdonosa között keletkezett, ma új fordulat történt. Radó dr. tudvalevőleg megtagadta a szindikátus által kívánt rezervális aláírását, amellyel teljes erkölcsi és anyagi garanciót vállalt volna a töle átvett hírekért, s erre a szindikátus mai ülésén elhatározta, hogy mivel a Magyar Távirati Iroda hirszolgálatával nincs megelégedve, egy új nemzetközi távirati iroda felállítására megkezdje az előmunkálatokat.

— **Elítélt tejhamisítók.** Az aradi rendőrbizóság elé ma megint egész sereg környékbeli kofaasszony került, akikről a hivatalos vegyvizsgálat megállapította, hogy vízzel hígított, vagy lefőlözött tejet árulnak. A rendőrbíró szigorúan ítélkezett az élelmiszer hamisító asszonyok felett, akik közül egyet, özvegy Müller Jánosné óthalmi kofaasszonyt husz napi elzárásra és háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte, mert tejhamisításért már többször volt büntetve. Juhász János (Szentleányfalva) lefőlözött tej árusításáért 50 koronára, Demény Jakabot (Magyar Pécska) lefőlözött tej árusításáért 50 koronára, Jhon Adámnét (Arad) romlott tejfel árusításáért 50 koronára, ifju Csery Jánosné (Gáj) csekély mértékben lefőlözött tej árusításáért 25 koronára, Grózi Péternét (Szentleányfalva) lefőlözött tej árusításáért 50 koronára, Kégi Vendelnét (Óthalmom) vízzel hamisított tej árusításáért 5 napi elzárásra és 100 koronára, Magyar Jánost (Pécska) lefőlözött tej árusításáért 50 koronára, Tóth Mihályné (Pécska) hamisított vaj árusításáért 50 koronára, és Dumits Györgyöt (Opécska) hamisított tej árusításáért 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte a rendőrbíró.

— **Az inas leszurta a segédet.** Véres esemény történt ma reggel az aradmegyei Borossebes községben. Kuhn Miksa nyomdatulajdonosnál van alkalmazva mint segéd az 54 esztendőes Fejérdy Lipót. Az öreg segéd ma reggel megkorholta Karikás Samu 15 éves nyomdászinasat, mert a fiú később ment be a műhelybe. Emiatt szóváltás támadt közöttük és az inas dühében zsebkésével rontott a segédre, aki öt arcul ütötte. Karikás erre olyan dühösen döfte kését Fejérdy hasába, hogy a segéd azonnal eszméletlenül esett össze. Löw Mihály dr. járásorvos bekötözte a vérző ember sebeit és a borossebesi kórházba vitette. Fejérdy állapotát reménytelennek mondják, mert a kés állítólag átvágta az ütőeret.

— **Vidám történet a fiumei rendőrről és egy kis cselédről.** Budapestről jelentik: A fiumei reggeli lapok ma azt a hírt közölték, hogy Hapa Demeter határrendőr erkölcszelen merényletet követett el F. Ilona nevű kisleány ellen. A hírt most félhivatalosan így cáfolják meg: A határrendőr ellen emelt vádaskodásból egy betű sem igaz. A leányt a határrendőrségen kihallgatták, ahol előadta, hogy tegnap délután hazafelé menet találkozott Hapával, akit régóta ismer. Utközben betértek egy vendéglőbe, ahol a határrendőr egy pohár borral kínálta meg a leányt. Rövid idő múlva eltávoztak a korcsmából s a leánynak, bárkeveset ivott, fejébe szállt az ital. Ugrándozott, futás közben elesett és a haja egy bokor ágába akadt. Ekkor segítségül hívta Hapát, aki előzőeken segített és kiszabadította kellemetlen helyzetéből. Később megint ugrándozni kezdett s ekkor oly szerencsétlenül esett le, hogy a fejét egy kőbe ütötte és elveszítette eszméletét. Csak a kórházban tért magához, ahonnan ma bocsátották ki s a határrendőrségen a leghatározottabban megcáfolta, mintha Hapa illetlenül viselkedett volna vele szemben.

— **Elsikkasztott vagyon.** Prágából jelentik: A cseh újságíróegyesület nemrég elhunyt titkára, Kafka Gottlieb, mint most kiderült, elsikkasztotta az egyesület egész vagyonát, hetvenötezer koronát. A sikkasztást a Narodni Listi leplezte le.

— **Elhunyt újságíró.** *Budapestről* jelentik: A magyar újságírásnak és modern novellairódmunkának egyik talentumos művelője, *Kanizsai Ferenc* író és hírlapíró harminchat éves korában ma egy fővárosi szanatóriumban meghalt. *Kanizsai Szegeden* kezdte pályafutását, innen Budapestre került, ahol a Magyar Hírlapnak és a Pesti Naplónak volt hosszú ideig belső munkatársa, de érdekfeszítő, jól megírt irodalmi értékű tárcái megjelentek majdnem valamennyi fővárosi napilapban és hetilapban, s az Aradi Közlöny is gyakran közölte tárcáit. A nagytehetségű író több mint egy év óta feküdt súlyos betegen egy budapesti szanatóriumban, míg a múlt éjjel kiszivedett. Halálát özvegye és két fia gyászolja. Az elhunyt temetését a Budapesti Újságírók Egyesülete rendezi, amely külön gyászjelentést is adott ki a halálesetről. A temetés vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

— **Önfeláldozó kanonok.** *Londonból* jelentik: *Mac Longhlin*, a fishgardi római katolikus hitközség kanonokja, néhány nappal ez előtt az ut szélén egy beteg munkást talált. Noha hüvös idő volt, a kanonok levetette felöltőjét, a munkásra adta és azután orvoshoz vezette. A munkás meggyógyult, a kanonok azonban meghalt, tüdőgyulladást kapott és tegnap meghalt.

— **Mulasztások a zágrábi adóhivatalban.** *Zágrábról* jelentik: A horvát főváros fogyasztási adóhivatali személyzetének hanyagsága folytán Zágráb csupán az utolsó három évben kétszáz ezer koronával károsult. Megállapították, hogy a bor- és szesz ital kereskedők nem állottak megfelelő ellenőrzés alatt és kevesebb fogyasztási adót fizettek, mint amennyit kellett volna. Egy pálinkaégető évente 15.000 koronával károsította meg a várost, mert a fogyasztási adóhivatal nem az előírt módon, hanem abszolút alkoholtartalom alapján róta ki az adót, ami 65—75 százalék különbséget jelent. A kisüstös pálinkafőzésnél is körülbelül 10.000 korona a város vesztesége. A szakértők legalább évi 20.000 koronára becsülik azt az összeget, amelyről Zágráb a vágóhid hiányos ellenőrzése miatt elesett. A huszfogyasztási adó behajtása ugyanis olyan emberekre van bízva, akik alig tudnak tisztességesen írni, a számoláshoz pedig egyáltalában nem értenek. *Holjac* polgármester most az egész hivatalt újjászervezteti.

— **Nagy tűz egy olajgyárban.** *Bécsből* jelentik: *Floridsdorf* külvárosban a *Hans Wunsch* féle ásványolajgyár ma háromnegyed nyolc órakor kigyulladt. A tűz csakhamar óriási méreteket öltött. Bécsből az egész tűzoltóság és a katonaság is kivonult a tűzvész lokalizálására. A petroleumtartályok egymásután robbannak fel, de emberéletben eddig még nincs kár.

— **Eladott ágyuk.** *Bécsből* jelentik: A *Zeit* értesülése szerint az osztrák-magyar hadvezetőség az abessziniai kormány részére ötven kimustrált ágyut adott el, amelyet közös tüzerek fognak Abessziniába szállítani.

— **A pétervári sztrájk.** *Pétervárról* jelentik: A tiltakozó sztrájkra válaszul ma néhány nagy gyár elbocsátotta munkásait. A kizárt munkások száma tízezer, a sztrájkolóké huszezer.

— **Villámcsapás a léggömbbe.** *Berlinből* jelentik: A *Wolff* ügynökség jelenti, hogy egy ballonba, mikor egy távirózáslóalj gyakorlatozott vele, beütött a villám. A ballon megsemmisült, de emberéletben nem történt kár.

— **Árverés a vasuton.** *Arad állomáson*, a raktár helyiségben május 12-én délelőtt 9 órakor pálinka, kézmű, ágybetét, csokoládé, éke, cipőkrém, cukor, butor, ruhanemű, kertibutor, kosarak és egyéb tárgyak kerülnek nyilvánosan, azonnali elszállítás kötelezettsége mellett árverésre.

— **Orvosi hír.** *Hotaran György dr.* általános orvostudor orvosi rendelését *Bathyan* utca 29. alatt megkezdte. 3077

— **Urak ruháikat olcsón és divatosan csak a posztó gyári raktárban** szerezzék be *Lechner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.* 5239

— **Pikard cirkusz.** Néhány nap óta *Aradon* a *Béla-téren* működő *Pikard* cirkusz zsúfolásig megtelt ház előtt tartja előadásait. *Pikard* igazgató érdekes és itt még nem látott új produkciókkal bővítette ki műsorát, hogy a publikum támogatását a jövőben is kiérdemelje. A mindvégig szép és érdekfeszítő mutatványokat a nagy díj-birkózás követte: *Czája József* magyar világbajnok *Fritz Müller* európai bajnokkal *Paradanoff* orosz kozák és *Tusnay Ferenc* magyar mester birkózóval mérkőzött. Az első pár küzdelme eldöntetlen volt, míg *Paradanoff* a nagy erejű orosz kozák ellenfelét 4 perc küzdelem után legyőzte.

— **Az Aradi Villamossági R.-T.** ez uton értesíti a fogyasztó közönséget, hogy f. hó 9-én déli 12 órától fel kettőtig kábelhálózat mentén az áramszolgáltatás kábelkapcsolás miatt szünetelni fog.

— **Köszönetnyilvánítások.** *Klein Ignác* és neje *Rosenblüh (Ráskai) Mór* ravatalára szánt koszorúmegváltás fejében őt koronát adományozott, a *Dr. Rosenberg* zsidó koma és jótékonyegyesületnek, melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

Rosenblüh Mór ravatalára szánt koszorú megváltása fejében *Klein Ignác* és neje 5 koronát adományozott az izr. jótékony egyesületnek, mely kegyeletes adományért ezton mond hálás köszönetet az elnökség.

— **Pap Lajos** fogorvosi gyakorlatát *Andrássy-tér 20. szám alól, Andrássy-tér 7. szám alá (Réthy-ház, Minorita-templommal szemben)* helyezte át. 2926

— **Női gummiköpenyek** legjobb angol gyártmány, ára már 25 koronától kezdve rendkívül nagy választékban *Radó Gyula* áruházában. 2057

— **Minden szombat este 8 órától és vasár- és ünnep-nap délelőtt 10 órától a 33-ik gyalogezred zenekara** hangversenyez a „*Gambirinus*” sörözőkban. 2632

— **Keresk. tanfolyamomat** *Lázár Vilmos* utca 2. sz. a. *Földes-palota* mellett helyeztem át. Nappali és esti tanfolyamok. Díjtalan állás-közvetítés. *Engel Mór* tanfolyamvezető. 657

— **A közeli bérnyelésre** arany, ezüst ékszerek, órák a legszerényebbtől, a legelegánsabbig, igen mérsékelt árakban és nagy választékban szerezhetők be *Igaz Sándor* ékszerésznél *Andrássy-tér, Minorita-palota. Telefon 321. Alapítva 1902.* 3105

— **Gyermekkosci gyári raktár** *Fischer-féle* *Nagyáruházban Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt. Fischernél* legfinomabb, legmodernebb és legelegánsabb gyermekkosci 20%-al olcsóbbak lettek.

— **Bérma ajándékok** kiváló minőségben tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított legolcsóbb árakon *Weinberger Ferenc* ékszerésznél, *Andrássy-tér 20. Fischer Eliz-palota. Telefon 439.* 3063

— **Sokszorosítások, írásmunkák, fogalmazványok, beadványok, fordítások** magyar-, német-, francia-, angol nyelvben legújtanósbabban olvállal *Engel írógépvállalata, Lázár Vilmos-utca 2.* 657

SPORT.

+ **Az Aradi Munkás Testező Egyesület** választmányja szombaton este 8 órakor a *Munkás Otthonban* ülést tart. Minthogy több fontos ügy kerül tárgyalásra, a választmányi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri a titkár.

+ **A Preisinger-vándordíjért** a mérkőzések szombaton veszik kezdetüket. Délután 3 órakor a *Ferenc-téri* és *Kazinczy-utcai* polgári iskolák football-csapatái küzdenek, 5 órakor pedig a *Kereskedelmi* és a *Tanítóképző* csapatái állanak egymással szemben. A footballmatchek az *AAK. Török Gabor-utcai* sporttelepén lesznek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Az orvos büne.** *Szombathelyről* jelentik: A *Szentgotthárdi* dohánygyár orvosa volt éveken át *Székely Ernő dr.* Az elmúlt év őszén a gyári leányok panaszt emeltek az orvos ellen, akit följelentésük alapján a határrendőrség

letartóztatott és bekísért a szombathelyi ügyészségre. Az orvost ekkor szabadlábra helyezték, de folytatták ellene a bünvádi eljárást. Ma ítélezett fölötte a szombathelyi törvényszék tanácsa. Hosszabb zárt tárgyalás után hirdette ki a bíróság ítéletét, melylyel *Székely Ernő dr.-t* nyolc hónapi börtönre ítélte. Az elítélt föllebbezett.

TÁRKASÁGOK.

(*A bohém Kanizsai.*) *Harmincöt* esztendő volt, amikor ma meghalt és több száz hangulatos, ötletes novelláján kívül szomorú özvegyet és sokogó árvát hagyott maga után. A közönség folyton ilyen kérdésekkel ostromolta szerkesztőségünket:

— **Miért nem közölnek most semmit Kanizsai Ferencről?**

Voltak olyanok is, akik megfenyegettek bennünket: lemondunk a Közlönyről, ha Kanizsaitól nem közölnek tárcákat. Ilyenkor aztán kénytelenek voltunk elárulni, hogy a szegény talentumos író elborult elmével várja a megváltást jelentő halált.

A munkáiról nem akarunk itt megemlékezni; legjobban jellemzi a közönségnek iránta érzett rokonszenvét az imént elmondott türelmetlen reklamáció. Nem az íróról szólunk, hanem a szeretőreméltó emberről, az ötletes bohémról, akinek megszólalás ajka ma örökre elkomorult. *Szegedem* kezdte az irogatást. A szegedi lapoknak küldte novelláit a vidámságok földjéről, a *bácskai Kanizsa* községből, ahol az apja főmérnök volt és ő is mérnöknek készült. De a temperamentumával nem bírt és újságíró lett. Akik ismerték őt fiatalabb korában, soha se felejtik el ragyogó kedélyét és meg nem alkuvó bohémiségét. A fizetéséből természetesen már ötödikén fillérje se volt és attól fogva minden éjszaka betelefonált a szerkesztőségbe:

— *Fink*, gyertek ide az „*Európá*”-ba.

— *Valami jó* kompánia van ott?

— *Nem*, hanem zálogban vagyok a főpincérnél. *Három* koronás cehet csináltam. *Gyertek*, váltassatok ki.

Nevezetes volt arról, hogy szenvedélyl el csinálta ifjabb korában az adóságokat. Például a házmesternének kapupénzért 80 koronával tartozott s a házmester naponta látogatást tett nála a szerkesztőségben. Ő kedélyesen elbeszélgetett vele és a hitelezőnek eszébe se jutott a pénzt kérni. A divatárkereskedő számláját elsején ezzel a megjegyzéssel küldte vissza az inassal.

— *Mond* meg fiam a *Gyéres* urnak, hogy ez nem közölhető.

A lapkiadójával sok kalamitása támadt az előlegek miatt. Egyszer olyan lapnál dolgozott, amelynek kiadója rossz anyagi viszonyok között élt. Am ő rendületlenül ostromolta az előlegek miatt. A kiadó elvesztette a türelmét.

— *Nem* adok előleget. És máskor ha hírlapíró szerződötök a lapomhoz, előbb informáldok az illető anyagi viszonyai felől.

Kanizsai rezignáltan felelte:

— *A* jövőben, ha valamely laphoz szerződöm, előbb informáldom a kiadó anyagi viszonyai felől.

A strébereket nagyon gyűlölte s ahol lehetett, megtréfálta őket. *Egy* szegedi iskolaigazgató — mondjuk *Dalos Bertalan* — rendkívül szerette a nevét a lapokban fitogtatni. Megkérte *Kanizsai* írjon róla a lapjában valami személyi hírt. S másnap a lapban a következő hírcsokke jelent meg:

— *Személyi* hír. *Dalos Bertalan* iskolaigazgató inspicáló körútjában ma meglátogatta az újszegedi városi faiskolát.

Dr. Velicsek-féle Sanatorium Boksánbánya.

Physikális diätetikus gyógyintézet Krassó-Szörény vármegyében.

Különb. gyógyeredménynek mindenféle idegbajoknál, a gyomor-, bél-, máj-, hólyag- és a légutak bántalmainál, csúsz, köszvény és cukorshugyárnál, vérszegénység és következményes bántalmaknál, belső női bajok és nemi bántalmaknál; Scrophulosisnál.

Légsátrak!

Penzió!

2179

Prospektus!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 8.

Általános a panasz a szárazság miatt. Igen üdvös lenne, ha rövidesen bőséges esapadékot kapnánk.

A gabonátizlet irányzata szilárd, az árak emelkedésben vannak.

Elkelt a mai piacon:

500 mm. buza	26.40—27.20
500 mm. tengeri	18.40—18.60
Rozs	18.———
Árpa	15.———
Zab	15.———

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Fővárosi tőzsde.

Budapest, május 8.

Készáru.

Amerika egynyolcadjával olcsóbb. Kínálat, vétel-árak eövé kielégítő, 20 ezer mm. 15—20 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli árlát	3 órai árlát
Buza 1914. májusra	19.63—18.64	19.62—18.63
Buza 1914. októberre	12.26	12.27 12.28—12.29
Rozs 1914. októberre	9.50—9.91	9.91—9.92
Tengeri 1914. májusra	7.29—7.30	7.35—7.36
Zab 1914. októberre	8.30—8.31	8.34—8.35

Az árak 50 kilónkénti számítva.

A Temesvári Lloydársulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonkénti korona értékben.) 1914. máj. 8. Buza 75 kilogrammos 26.30—26.40, 76 kilogrammos 26.40—26.50, 77 kilogrammos 26.60—26.70, 78 kilogrammos 26.80—27.00. Rozs (prima) 20.00—20.20, (közép) 19.60—19.80, Árpa (serfőző) —, (takarmány) 13.60—13.80, Zab (prima) 14.90—15.00, (közép) 13.00—13.10, Tengeri régi (magyar) —, új 13.40—13.60, (román) régi 14.60—14.70, új 10.30—10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.50—6.60, (rózsa) 6.80—7.00.

Feloldó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1914. évi május 9-én:

C) Bérlet. C) Bérlet.

Böském.

Operette 3 felvonásban. Irta: Szomorj Emil. Zenéjét: Mérey Adolf. Verseire szerette: Gajáry István. Karnagy: Tilger A. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Rássó	Polgár S.	Muskát	Barics Gy.
Böske	Dióssy Nusi.	Elsie	Nógrády M.
Amália	Benkőné.	Blóál	Győző A.

Közdete este 8 órákor.

9401

NYILTTÉR

Értesítés!

Tisztelettel felhívom a n. é. közönség figyelmét régi jóhírnevű, kiváló **süteményemre**, amely nem margarin, vagyis művajjal, hanem kizárólagosan és garantáltan a legjobb minőségű

tiszta tea-vajjal

és **friss tejjel** készül.

Kiváló tisztelettel

May János

Tel. 799. sz. sütőde, Tel. 799. sz.

Eötvös-utca 13. szám.

Uj menetrend.

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő 1914. május hó 1-től érvényes összes vonatok menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 12 fillér.

Szőlőgazdasági cikkeink nagybani rak-tárát ajánljuk az érdekelt birtokosság becses figyelmébe, mint amelyek megbízhatóság és hatékonyság tekintetében a legmesszebb menő követelményeknek teljesen megfelelnek.

Rézkénpor

12% levél és fürt peronospora ellen.

100 kiló 36.— korona.

25 " 9.50 "

Kilónként —.45 "

Kénvirág

Oidium ellen.

100 kiló 24.— korona.

25 " 6.50 "

Kilónként —.30 "

Nicotinsulfat

szőlőmoly ellen.

1 üveg 133 gm. tart. 4.— korona.

Tabicotin

„Emulsió”

gyümölcsfa hernyók és szőlőmoly ellen.

100 kiló 125.— korona.

25 " 32.— "

Kilónként 1.50 "

5 kilós postabádóg 8.50 korona, fenti Emulsióból 100 liter vízhez 2 kiló veendő és így 100 liter kész anyag ca 2.50 koronába kerül.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria üzlete

Arad.

3091

Építetők figyelmébe!

Éberlein Ferenc

képesített kőműves mester

Arad, Varjassy Lajos-u. 173.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.: épületek tervezését és annak keresztülvitelét. Javításokat jutányosan eszközök. Költségvetéseket és tervezeteket díjtalanul készítek! Szives pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Éberlein Ferenc

3093

kép. kőm. mester.

Sirolin "Roche" biztos

gyógyhatást nyújt katarrhusoknál, hörghurutnál, asthmanál, influenza után. Sirolin "Roche" kezdődő tüdőbetegséget csirájában elfojt. Kellemes íze, és az étvágyra való kedvező befolyásai megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek

meghűléseit legbiztosabban Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

A nagyhalmágyi kir. bíróság mint tkvi hatóság.

1311—1914. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

„Albina” takarékpénztár r. t. végrehajthatónak Indriés Mirón és neje Kosztina Anna végrehajtást ellen indított végrehajtási ügyében a telek-könyvi hatóság a végrehajtási árverést 768 kor. 74 fill. tőkekövetelés és járulékal behajtása végett a nagyhalmágyi kir. járásbíróság területén levő Nagyhalmágy községben fekvő, s a nagyhalmágyi 188. sz. tjkvben A. I. 1—7. sorsz. ingatlanok 865 kor. 2., a nagyhalmágyi 226 sz. tjkvben A. I. 1. 2. sorsz. ingatlanok 880 kor. 3., a nagyhalmágyi 332. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. ingatlan 138 kor. 4., a nagyhalmágyi 408. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. ingatlan 22 kor. 5., a nagyhalmágyi 436. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. ingatlan 236 kor. ingatlanok ellen az árverést elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 25. napján d. e. 9 órakor a tkvi hiv. helysegeben fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árvereini szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. tc. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek elegendes bírói letétbe helyezéséről kikiáltott letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. tc. 147, 150., 170., §§. 1908. XL. t. c. 21. §)

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígér. ár ugyanannyi százalékalig kiegészíteni. (1908. XL. t. 25. §.)

Nagyhalmágy, 1914. évi március hó 31. napján.

Gálffy s. k.
kir. járásbíró.

3092

558/1914. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék mint csődbíróságnak 66/914. cs. ü. számú végzése által vbukott Benoid gyár r. t. felszámolás alatt aradi közadós cég csődügyében a csődleltár 1—80., 103—140., 426, 435, 1021. és 1022. tételei alatt előforduló sárgaréz és vascillárok, gázlámpák, felszerelési cikkek, gázfűdő kályhák, gázkandallók, irodai berendezések és más egyebekből álló ingóságok árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Pécskaí-ut 13—14. szám alatt leendő eszközlésére 1914. évi május hó 11. és következő napjainak mindenkor délelőtt 9 óra határidővel kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1914. május hó 7. napján.

Györfly Arnold
bir. végrehajtó.

3107

TURUL CIPŐK

A HAZAI CIPŐIPARTERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐGYÁR R. T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

Főraktár
ARAD,
Andrássy-tér (Minorita palota)

Cikk 259 Chevreau Gumbócipő K 10-
227 Chevreau Goodyear K 13-50
6096 Chevreau Goodyear
la minőség K 16-

Cikk 92 Box fűzőcipő K 10-50
80 Chevreau fűzőcipő K 11-
6086 Box fűzőcipő American
Style K 12-
118 Chevreau Goodyear K 16-

Cikk 405X Chevreau gumbó-
fűzőcipő K 9-
483 Chevreau Goodyear K 11-50
415 Chevreau Goodyear
la minőség K 14-

Cikk 402 Chevreau fűzőcipő K 9-
401 Chevreau Goodyear K 12-
426 Baras Chevreau
Goodyear K 16-

Cikk 349 Chevreau gumbócipő K 11-
346 Baras Chevreau,
Goodyear K 12-
Cikk 362 Chevreau Goodyear K 14-50
1556 Leikkészvétel K 16-50

Olcsó árusítás!

férfi-, női-, fiu- és leányka-ruhákban.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy miután üzletemben **zöldség- és gyümölcskivittelt** vezettem be és erre nagyobb helyre van szükségem, a raktáromon lévő

**Férfi- és gyermekruhák,
Női- és Leánykafelöltők,
Pongyolák, Kosztümök
és Aljakat**

bármily elfogadható olcsó árban kiá u itom

**Ugyanitt teljes üzleti berendezés, ugymint: állványok,
pultok, tükör, Wertheim-szekrény stb. stb. eladók.**

Tisztelettel

3103

SAMU M. Szabadság-tér 3. sz.

Aradkövi hegyközség előljárosága közzhírré teszi, hogy f. hó 17-én d. e. 8 órakor

közgyűlést

tart, melyre a hegyközség tagjait tisztelettel meghívja.

Tárgyak:

1. Számvizsgálóbizottság által felülvizsgált 1913. évi hegyközségi számadások tárgyalása.
2. Költségvetési előirányzat 1914. évre.
3. Indítványok.

3104

Lázár Jenő

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

Vizsgázott fogtechnikus.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

Apró hirdetések.

Az Aradi Közlöny mindennap eljut számtalan városba, faluba és pusztába, tehát sok embernek kerül a kezébe. Minden embernek lehet naponta valamit eladásra kínálni, vagy megvételre keresni az Aradi Közlöny apróhirdetéseivel (pl. munkát, árut, szolgáltatást.) Az eredmény biztos.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

ALKALMAZÁST KERES.

Egy jó családból való leány két gyermek mellé ajánkozik. Cím Császár Rózi Görbe-u. 4. 3108

Egy középkorú nő ajánkozik egy megannyos urhoz vagy egy kéttagnú ur családhoz gazdaságnynak. Cím I. M. Kossuth utca 62. sz. házmesternél. 3099

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes szobaleány felvétetik Sina-utca 1a. sz. alatt. 3078

Ügyesebb varróleányok fizetéssel, szonnal felvétetnek Winternitz Jenő színház-épületi gyárában. 3087

INGATLAN.

Román községben egy ház, melyben korlátlan italmérés és vegyeskereskedés van, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3090

Sarokház jóforgalmu üzlettel, dohánytözsde és italmérési jogokkal, még 11 évig adómentes, kényelmes, modern lakásokkal, tisztán 8 %-ot jövedelmez, előnyös amortizációs költséggel terhelve elköltözés miatt szabadkészből eladó. Bővebbet Borona u. ca 4. szám, ugyanott egy uriszoba berendezés is eladó. Értekezni lehet Braun N. Antal festékraktárban is Boros Béni-tér 7. sz. Arad Telefon 887. 2875

KIADÓ LAKÁS.

Új intézmény Aradon! Lakásnyilvántartási iroda Deák Ferenc-utca 8. (Messenger Boy-vállalat) Lakást kiadóknak és keresőknek figyelmébe ajánlva. Elengedő csekély díjszatás. Telefon 816. 2840

Külön bejárata

elegánsan butorozott szoba villanyvilágítással, azonnal kiadó. Kápolna-u. 8. 3009

Kiss Ernő-u. 9. szám

alatt újonnan épült emeletes házban 2 és 4 szobás modern lakások augusztus 1-re kiadók. 3061

Lakás kiadó november 1-től. Ferdinánd utca 1/a sz. alatti emeletes házban az emeleten egy 5 szoba és alkonyból, rüdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás november hó 1-sőre kiadó. 3088

Az Andrássy-téren

az első emeleten, a főtér kellő közepén, egy utcai lakás asonnalra, vagy augusztus hó 1-re kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ÜZLETEK.

Eladó

egy jóforgalmu kocsmá, szállóival együtt családi okok miatt. Érdeklődni lehet Pécska-ut 3. 2985

Jóforgalmu

kocsmá és üzlethelyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

Jó forgalmu vendéglő

házzal együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2980

Egy jó üzlet

forgalmas helyen berendezéssel együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3100

Eladó

egy jóforgalmu vegyeskereskedés trafik és italmérési engedéllyel. Cím a kiadóban. 3080

Bérbeadó

jó menetelű 11 év óta fennálló vegyeskereskedés korl. italmérés-sel, hozzá tartozó kényelmes lakással vidéki nagyközségben. Cím a kiadóhivatalban. 3082

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Hírneves

halmagy vidéki málnaszörp 5 kgrmos posta kanna franco 8 1/2 korona. Gyógyszertár, Nagyhal-mágyon. 3039

Róssa burgonya

egészséges, friss evő- és vetni-való, díjmentes házhoz szállítással kapható: Rubinstein Mór butorszállítónál Arad. Telefon 188. 3047

Szalmaszállítók figyelmébe! Három darab kevéssé használt Hofner és Schrantz-féle teljeskörű szalmaprés és két darab Clayton és Shuttleworth-féle kézi szénaprés eladó. Kopács János Taksony, Pestmegye. 3074

Acélos, tartós, kristály tiszta

jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 5 és 8 koronás adagokban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a. Telefon 199. sz. 2297

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levetett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2383

KÜLÖNFÉLE.

Mindenki olyan öreg,

aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regeneratórt, ezen készítménytől minden ősz haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes Gyógyszertár, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai Gyógyszertárban. 1224

Ezerjófi

gyomor elixír. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felhűvődés, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélérgek (gliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona. Raktárak Hehs Vilmos Gyógyszertára Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen Gyógyszertára Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Alágyújtásra való papír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában!

Bérma ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása 3059

Losonczy Lajos és Tsa

órák- és ékszerésznél Szabadság-tér 1. szám

Arany női órák	12 koronától
Arany nyakláncok	10 koronától
Aranygyűrűk	6 koronától
Arany fűzők	5 koronától
Piu ezüst óra	8 koronától
Nikkel óra láncsal	4 koronától stb.

Szíves pártfogást kér

Losonczy Lajos és Tsa

órák és ékszerész.

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén-só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyümölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre gyümölcsfák gombabetegségei ellen — darabos kén — rudkén — közönséges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répaféreg ellen carbolpor carbolsav — cresolium fertőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálhatunk.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai ARAD.

Telefon 165. 1391

„MODIANO” CLUBSPECIALITÉ

A LEGDRÁGÁBB DE A LEGJOBB!

Orvosi tanácsra így a hüvelyek mint a lapocskák nyomatlanok, de mindenikben benne van viszonyossal arányos a gyáras aláírás. S. J. Földes

Üzletáthelyezés!

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai naptól kezdve üzletemet a zsidó-templom épületből az

Asztalos Sándor-utca 8. sz. alá

(volt Spielmann-házba) saját házamba helyeztem át. Üzletemben mindenféle déli gyümölcs, narancs, citrom, zöldség ujdonság, főzelekkélek, kóser füstölt húsz, virsli, liptói túró, felvágott, legfinomabb gyümölcspálinkák, finom tearumok és ménesi butellás borok és kőbányai sör zárt palackokban kaphatók. — Dunai és tiszai halak napon a friss állapotban fognak üzletemben elárulni. A t. közönséget felkérem, ha élő halakat óhajt vásárolni, úgy minden hét csütörtök délutánján szíveskedjék üzletembe elfáradni, ahol az érkezett halakat élő állapotban megtekintheti. — Szíves párszolgáért esedezem. Kiváló tisztelettel 2861

Luttwák József

Asztalos Sándor-utca 8. sz.

Az Árpád-téri üzletberendezés-eladó.

Veszek

vagy más tárgyra átcserelek: zálogcédlakat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és brilliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weitzer J.-utca, Minorita-palota

Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

A volt

Sakkszövetség

65

1808

Iengyelclub

fényes berendezése

többek között baccarat-asztal, kártyaasztalok, uri szobák, bútorok, festmények, csillárok, szőnyegek s b. stb. **egészben vagy arabonként is eladó.**

A helyiség részenként, garzon lakás, üzlet vagy iroda észére azonnalra kiadó. Buda pest, Andrásy-ut 85. I. emelet.

Kalmár József
villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242

Ajánlja

költözködők figyelmébe!

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárokat, villanyos fűződényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 467

Leitározás alatt felhalmozott raktár folytan leg,obb és legszebb ernyő és francia fűzők.

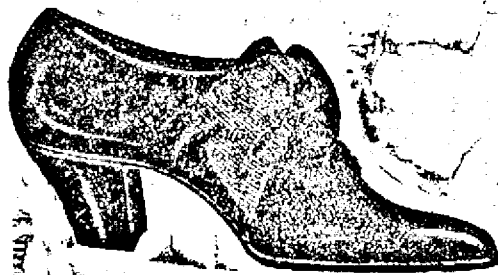
NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítatnak el, ahol **javítások és áthuzások** is a leggyorsabban és legjutányosabban, szakszerűen eszközöltetnek.

2041

Saját készítményű
férfi, női- és gyermek-
Sandal-cipők

nagy választékban, ugy-
szintén fehér vászon és
bőr utcai cipők, jutányos
árért kaphatók az 2957

Aradi Cipőtermelő Szövetkezet üzletében Szabadság tér 10.
Ugyanitt nagy választék van a legújabb divatu színes cipőkből is.

3800 bolgár

100 évnél idősebb! E balkán nép keménysége és ezen magas életkornak teljes erőben való előlése títka: a —

„YOGHURT.” Ez egy tejből készülő, rendkívül táperezű és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítmény módja. Amellett ropant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy levelezőlapot **BAUMANN tejgazdasága, Nagyszében 2.** címre és ingyen kapja meg „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer” című füzetet. — Azonkívül kap 5 phola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et (elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt készítéséhez, ha 1 korona 60 fillért is beküld bélyegeken vagy postautalványon. 9409

Első Aradi Piskotagyár

ARAD, Radnai-ut 23. sz.

Ajánlja állandóan friss fagyalt ostyáit (Wafferleket) **Cső ostyáit** (Hollipniket) **50 drb** csomagolásban, izléses kivitelben csomagonként, illetve cartononként **kor. 1.10 fillér.**

Ugy szintén általánosan elismert kitűnő **vaniliás piskotáit** 75 drb cartonban **kor. 1.—.** **Nápolyi szeleteit** 140-es dobozokba **kor. 2.—.**

Kereskedőknek, cukrászoknak és kávéosoknak előnyös árban számítom.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítek.

Telefon 812.

Telefon 812.

Szíves megrendeléseket kérve

teljes tisztelettel:

2745

DOBOZY I.

Premier-Werke, Eger i. B.

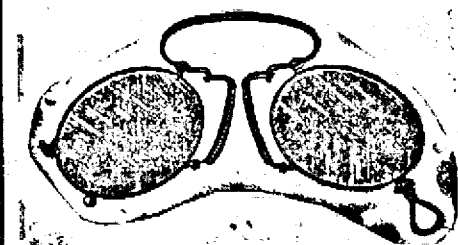
Grünberger R.

E L Ö N Y O M D A

Arad, Atzél Péter-u. 3., I. em.

Grosz Sándor

szakoptikus Arad, Szabadság-tér 17. szám földszint udvarban.

Ajánlom a n. é. közönség szíves figyelmébe szépen berendezett és dusan felszerelt optikai raktáramat, továbbá első osztályú üveg- és valódi hegyi kristály lencséimet.

Készítek mindennemű szemüvegeket, orrcsüptetőt és lorgnettet, ugy szintén szemüvegeket orvosi rendelet szerint a legpontosabban.

Elvállalok optikai javításokat és vidéki rendeléseket pontosan és olcsóbban mint bárhol. 8001

Nagymennyiségű

maculatura

eladó.

REICH GYULA

bádogos és vízvezeték berendező

ARAD, Hunyadi-utca 8. sz.

Färber fűszerüzlettel szemben. Telefon 1048.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését, úgy mint: **fürdőszoba, angol klozet és vízvezeték berendezéseket**, valamint bádogos munkákat a legjutányosabb árak mellett. **Költségvetést díjtalanul készítek.** 2714

Szőlőkötöző-fonal

elsőrendű három és négy águ
karikás és zöldhajtás kötözésre

2598—1914. pm. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, miszerint a közigazgatási bizottság 230—1914. számú határozatával, a vallás és közokt. miniszter 1184—1914. eln. számú körrendelete 7—9. §§-ai értelmében az irni olvasni tudásnak a választói jog szempontjából való igazolására megalakított állandó bizottság a vizsgálatokat f. hó május hó 18 án d. e. 8 órakor kezdi meg, és hogy a vizsgálatra f. hó 17 iked. e. 11 óráig lehet személyesen vagy levél útján, a polgármesteri hivatalnál jelentkezni.

A vizsgálatok f. hó 18 ikától folytatólag d. e. 8-tól 12 ig és d. u. 2-től 6 óráig fognak megtartatni a városháza tanácstermének, kistermének (anyakönyvi hivatal) és a földszinten lévő (volt pénztári hivatal) nagytermében. Az irni-olvasni tudás vizsgálata ingyenes, nyilvános és annak igazolására bocsátható a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki huszonnegyedik életévét betöltötte.

A vizsgálatra bocsátás kérdésében az első fokú közigazgatási hatóság (polgármester) határoz, melynek határozatával szemben a felelbitelnek helye nincs.

A vizsgálatra bocsátottakat az első fokú közigazgatási hatóság (polgármester) jelentkezésük sorrendjében jegyzékbe foglalja, a jelentkezők megvizsgáztatása pedig az ekként megállapított jegyzék szerint fog eszközöltetni.

A vizsga eredménye lehetőleg nyomban de legkésőbb a vizsgázás napján határozatilag fog kihirdettni, mely határozat ellen felelbitésnek helye nincs, azonban sikertelen vizsgálat esetén az irni olvasni tudás igazolására még a f. évben a választókat összeíró küldöttség előtt a következő évben pedig akár a vizsgáztató állandó bizottság, akár az összeíró küldöttség előtt lehet jelentkezni és az irni olvasni tudást igazolni.

Ámbár az 1184—1914. vallás és közoktatásügyi miniszteri eln. számú körrendelet 18. §-a szerint az irni olvasni tudás igazolására a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár aki huszonnegyedik évét betöltötte, bocsátható, mégis az irni-olvasni tudás igazolása a választói jog megszerzése szempontjából az országgy. képviselők választásáról szóló 1913. évi XIV. tcz. 1. 2. 8. és 6. §-ában foglaltakat figyelembe véve csak

Ponyvák, zsákok, szalmazsákok

Legjobbbeszerzési forrása

Erdélyi és Bácskai Iparáruraktár REICH B. KÁROLY FIA ÉS TÁRSA
cégnél Andrássy-tér 6. szám. (Verbos-ház.)
2241 Városi és megyei telefon 849.

azokra bir fontossággal, akik az irni és olvasni tudáson felül a f. évben töltik be 30 ik életévüket. Magyarország területén (Horvát Szlavonországek területét kivéve) legalább egy év óta ugyanegy községben laknak és a következő különös kellékeknek megfelelnek:

1. akár az egyenes állami (föld-, ház-, kereset-, tőkeamat-, és járadék- vagy bányaadó) egyikéből külön, akár több egyenes állami adónemből együttvéve legalább 20 korona adóval volt a múlt évben egy, vagy több községben megróva; vagy

2. iparengedély, vagy iparigazolvány alapján önnálán ipart üz., vagy kereskedést folytat, ha legalább egy segéd munkást állandóan alkalmaz, vagy akár egy adónemből külön legalább tíz korona, akár több adónemből együttvéve legalább husz korona egyenes állami adóval volt a múlt évben megróva; vagy

3. olyan alkalmazott, aki:

a) ipari üzlet, vagy vállalat körében ide értve a bányászatot, kereskedelmet és iparszerűen folytatott közlekedést is nemcsak al-kalmilag felfogadott napszámoként van alkalmazva, ha vagy iparos tanonc volt és a tanviszony befejeztével az iparhatóságtól bizonyítványt kapott, vagy az utolsó öt évi időtartamon belül, akár egyfolytában, akár megszakításokkal legalább 8 éven át ugyanegy ipari munkanem-ben dolgozott; vagy

b) az őstermelés körében vezetőmunkási, vagy felügyelő tennivalók végzésére bármilyenre idő óta van alkalmazva; vagy

c) az a. és b. pont alá nem esik, de köz-, vagy magánszolgálat-ban ugyanannál a munkaadónál bármely foglalkozás körében legalább öt év óta van állandóan alkalmazva; vagy

4. valamely választónak mezei gazdaságában, ipari üzletében, vagy vállalatában mint segítő családtag működik; vagy

5. a katonai, vagy csendőrségi szolgálatban altiszti fokozatot ért el. Felhívom ennél fogva mindazokat, akik az itt felsorolt különös kellékekkel bírnak és a választói jog megszerzése céljából az irni-olvasni tudásukat az állandó bizottság előtt beigazolni szándékoznak, hogy ebbeli szándékukat f. hó 17-én d. e. 11-óráig a polgármesteri hivatalnál személyesen, vagy levél útján bejelentsék.

Arad, 1914. évi május hó 5.

Varjassy Lajos s. k.
polgármester.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

KOSZTÜM UJDONSÁGOK

cottelen, pepita és más divatszövetekből
legjobb szabás már 35 koronától kezdve.

Legújabb divatú női felöltők

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermekek felöltők,

Leányka ruhák,
Bluzok,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

Gyászruhák és gyászbuzok.

Szabott árak!

Telefon 238.